

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund
Finlands Svenska 4H

Förbundets 106:e verksamhetsår

Årsbok 2016

publikation nr 272

Förbundets 106:e verksamhetsår

INNEHÅLL	sid
GRUNDPRINCIPERNA I VERKSAMHETEN	1
Allmän översikt	2
FÖRBUNDSORGANISATIONEN	
Medlemmar	4
Organisationen	5
Förbundets representanter	7
Årsmötet	8
Styrelsen	10
Förlaget	12
Nils Westermarcks minnesfond	12
VERKSAMHETEN	
Centralorganisationsfunktioner	13
Utvecklingsarbete	
Företagsekonomi	20
Energi	22
Trädgård	23
Projekt	24
Utbildning	28
Information och publikationer	32
Bokförlingssällskapet	35
Övrigt	36
BOKSLUT	38
Revisionsberättelse	44
FINLANDS SVENSKA 4H	
Årsberättelse	45

Grundprinciperna i verksamheten

Mission

Genom högklassig, effektiv och flexibel service på svenska skapar vi på ett hållbart sätt mervärde åt företagarna på landsbygden.

Vision

Vår vision är livskraftiga landsbygdsföretag i Svenskfinland och att Svenska lantbrukssällskapens förbund (SLF) skall fungera som centralenhet för den finlandssvenska landsbygdsrådgivningen.

Verksamhetsidé

Vår uppgift är att utveckla och samordna den finlandssvenska rådgivningen till landsbygdsföretagare och att erbjuda spetskunskap för våra kunder.

Verksamhetens värden

Vi är måna om det svenska språket och vi vill vara en oberoende, pålitlig och sakkunnig samarbetspart.

Strategiska mål

- att framställa informationsmaterial och hjälpmedel i rådgivningen som på bästa möjliga sätt bidrar till en positiv utveckling på landsbygden
- att erbjuda största möjliga sakkunskap inom de sektorer SLF arbetar
- att upprätthålla ett ändamålsenligt kontaktnät
- att skapa en stabil ekonomisk grund för utveckling av verksamheten och personalens kompetens

Allmän översikt

Förbundet är den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation. SLF:s uppgift är att utveckla och samordna lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivningsarbete samt att utveckla landsbygden. SLF svarar även för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter.

Under år 2016, som var SLF:s 106 verksamhetsår, jobbade förbundet på basis av ett resultatavtal som görs upp med jord- och skogsbruksministeriet. Enligt det definierades tre tyngdpunktsområden: a) skapa konkurrenskraft i affärsverksamheten i livsmedelskedjan, b) hållbar användning av förnybara naturresurser samt c) människors, djurs och växters hälsa och välbefinnande Dessa övergripande teman styr SLF:s statsunderstödda verksamhet och är också riktgivande i den övriga verksamheten.

Förbundet har fyra centrala verksamhetsområden: 1) centralorganisationsfunktioner, 2) utvecklingsarbete, 3) utbildning och 4) publikationer och information. Dessutom finns ungdomsverksamhet inom ramen för 4H.

Beträffande *centralorganisationsverksamheten* kan noteras att samarbetsfrågor inom organisationen samt förbundets roll och ekonomi är ständigt återkommande diskussionsämnen. Så även 2016, då dryftades framför allt trädgårds- och energirådgivningen.

Likaså är det mera en regel än ett undantag att statsrådets budgetförslag innebär nedskärning av organisationens statsbidrag och att riksdagen sedan korrigerar saken genom att bevilja tillägg i den slutliga statsbudgeten. Så även gällande statsbidraget för år 2016.

Det av riksdagen beviljade tillägget till statsbidragsmomentet för år 2016 kom att öronmärkas för specifika ekonomirådgivningstjänster. I förhandlingarna med jord- och skogsbruksministeriet kom man överens om sju olika ekonomirådgivningstjänster till vilka dessa öronmärkta medel fick användas. Förbundet gjorde upp modeller för tjänsternas innehåll, dokumentering, prissättning och fakturering.

En omstrukturering av ledningen i ProAgria –gruppen genomfördes. Samarbetet ska framöver i högre grad fokusera kring de branschvisa ledningsgrupperna. I det sammanhanget utarbetas nya strategiplaner för dem. Därmed blev det även nödvändigt att förnya samarbetsavtalet. Det arbetet slutfördes 2017.

SLF:s *utvecklingsarbete* sker på tre plan: produkt-, företags- och landsbygdsutveckling.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i hög utsträckning inom ramen för ProAgria –samarbetet. Aktuellt år 2016 var att bl.a. utveckla bokföringsprogrammet WebWakka till en lättanvänd programhelhet.

En del av förbundets utvecklingsarbete sker via projekt och den verksamheten kom i gång i full skala under året. Det mångåriga och mest genomslagskraftiga projektet *Greppa marknaden* fortgick. Bl.a. ordnades en studieresa till Frankrike. Där besöktes bl.a. Agritel, ett samfund som är specialiserat på kurser gällande spannmålspris och -marknader. Knappt 30 jordbrukare deltog i resan.

Projektet gällande vidareutveckling av den mobila anläggning som producerar (gen)gas av flis fortgick under hela året. Syftet med den är att man ska ersätta brännolja med

inhemska bränslen vid t.ex. spannmålstorkning. Det utvecklingsarbetet har nått över den nationella nyhetströskeln. Även inom trädgårdssektorn startade nya projekt, bl.a. ett som ska lära företagarna att utnyttja sociala medel vid marknadsföring och försäljning.

SLF:s utvecklingsarbete inbegriper även gårdsspecifika uppdrag. Uppdragen berör företagsledning och ekonomiska frågor, bolagiseringsfrågor, beskattning och energi. Nämnas kan att två av förbundets sakkunniga är auktoriserade rådgivare inom jordbruksrådgivningssystemet, Råd 2020. Kunskapsområdena är energi och ekologisk trädgårdsproduktion.

Inom *utbildningsverksamheten* har utbildning vid utbildningsprogrammet för bioekonomi (naturbruk) vid Yrkeshögskolan Novia stor betydelse. Ett befintligt ramavtal gällande hela svenska organisationens deltagande i undervisningen förnyades under året. Förbundets utbildning 2016 gällde främst ekonomiutbildning. Förbundet deltar också i fortutbildningen av jordbrukare vid olika tillfällen.

Under året ordnades även *Rådgivardagar 2016* för hela organisationen. Ett tema var utnyttjandet av digitala kanaler. Ca 65 personer deltog i dagarna.

På *publikationssidan* var *Lantbrukskalendern 2017* den största produkten. Rubriken för det årliga temaavsnittet var *Traktorn i trafiken*. I avsnittet behandlas nya traktorklasser, körkortskrav och bränsleavgiften. De som skaffade kalendern fick även tillgång till applikationen (app) *SLF Tank*. Med den kan man på mobiltelefonen lätt räkna ut den återstående bränslemängden i gårdens farmartank.

Under år 2016 moderniserades dessutom förbundets hemsidor. De innehåller nu även en webshop.

Av SLF:s övriga verksamhet kan nämnas att ledningen och administrationen av det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget, *Bokföringssällskapet i Finland Ab* sköts av förbundet. Ett allt större antal direkta bokföringsuppdrag utförs också.

SLF:s bokslut för år 2016 visar ett underskott på drygt 9 900 euro. Markant för bokslutet är stora projektfordringar som en följd av många omfattande projekt och eftersläpningar i utbetalningarna från myndigheternas sida. Kostnaderna hölls i övrigt på normal nivå med undantag för projektkostnaderna som ökade pga. den upptrappade projektaktiviteten. Personalkostnaderna var 316 000 och utgör således nästan 60 % av kostnaderna.

Balansomslutningen var 306 155 euro. Det gängse värdet på SLF:s långfristiga placeringar beräknades vid årsskiftet uppgå till ca 895 000 euro.

Helsingfors i maj 2017

Kim Nordling
verkställande direktör

FÖRBUNDSORGANISATIONEN

Medlemmarna

1. Finska Hushållningssällskapet r.f.
2. Nylands Svenska Lantbrukssällskap r.f.
3. ProAgria Ålands Hushållningssällskap rf
4. Österbottens Svenska Lantbrukssällskap r.f.
5. Agrologernas Förening r.f.
6. Arbetseffektivitetsföreningen r.f.
7. Axxell Överby
8. Faba Avel
9. Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund r.f.
10. Finlands skogscentral, Kusten
11. Finlands Svenska Andelsförbund rf.
12. Finlands Svenska Marthaförbund r.f.
13. Folksam Skadeförsäkring Ab
14. Föreningen för skogskultur r.f.
15. Landsbygdens Arbetsgivareförbund rf
16. Nylands Fiskarförbund r.f.
17. Nylands svenska producentförbund NSP r.f.
18. Nylands svenska trädgårdssällskap rf
19. Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
20. Stiftelsen A.B. Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond
21. Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f.
22. Svenska småbruk och egna hem Ab
23. Svenska Trädgårdsförbundet r.f.
24. Svenska Österbottens Hästavelsförbund
25. Södra Finlands Agronomförening
26. Södra Finlands Jordbrukarklubb
27. Södra skogsreviret r.f.
28. Veritas Pensionsförsäkring
29. Täckdikningsföreningen r.f.
30. Yrkeshögskolan Novia
31. Åbolands Fiskarförbund r.f.
32. Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf
33. Ålands Centralandelslag, ÅCA
34. Ålands Producentförbund r.f.
35. Österbottens svenska producentförbund r.f.

Organisationen

Styrelsen för SLF år 2016

		Personliga suppleanter:
Ordförande	Mikael Söderholm, Kimito	Jörgen Grandell, Åbo
Viceordf.	Mats Källman, Pedersöre	Meira-Pia Lohiluoma, Vasa
Medlemmar	Holger Falck, Sibbo	Torolf Karlsson, Pargas
	Erik Oljemark, Borgå	Henrik Lassas, Borgå
	Susann Rabb, Korsholm	Henrik Pott, Nykarleby
	Bo-Erik Sandell, Finström	Tina Bäckman-Hägglund, Jomala

Styrelsens arbetsutskott

Ordförande	Mikael Söderholm
	Jörgen Grandell
	Tina Bäckman-Hägglund
	Henrik Lassas
	Meira-Pia Lohiluoma
	Kim Nordling

Personalen

Verkställande direktör	Kim Nordling, agronom (1991; 2003)
Kanslisekreterare	Mariella Hellberg, merkonom (2013)
Informatör	Eva Björkas, student (1999)
Utvecklingschefer	
Ekonomi	Peter Österman, AFM (2002)
Energi	Fredrik Ek, fil.mag. (2007)
Trädgård	Susann Rännäri, Hort. YH (2014)

Revisor	Henrik Fröjdman, CGR, Helsingfors
----------------	-----------------------------------

Verksamhetsgranskare

Mats Nurmio, Kimitoön

Suppleanter	Tom Sandell, CGR, Helsingfors
	Mats Björklund, Pedersöre

Styrelsen för Finlands svenska 4H år 2016

Personliga suppleanter:

Ordförande	Mats Nylund, Pedersöre	Sören Hällmark, Nykarleby
Viceordf.	Annika Björk, Borgå	Ingrid Träskman, Ingå
Medlemmar	Susann Rabb, Korsholm	Tom Cederström, Nykarleby
	Tryggve Isaksson, Kimito	Annikka Selander, Salo
	Jaana Ojanen, Jomala	Ann-Kristin Håkans, Jomala

Kim Nordling, representant för SLF:s styrelse
Camilla Wahlsten, verksamhetsledare för FS4H

Styrelsens arbetsutskott

Ann-Katrin Enqvist
Susanne Nyman
Emma Silén
Harriet Sundholm
Camilla Wahlsten

Finlands svenska 4H:s personal

Verksamhetsledare:	Camilla Wahlsten, pol.kand. (2010)
Kanslissekreterare:	Carola Käenmäki, HSO (1999 - 30.4.2016)
Organisationssekreterare:	Petra Ingo, pol.kand. (2001)
Verksamhetsledare för svenska Österbottens 4H-distrikt:	Harriet Sundholm, pedagog (2009)

In memoriam

Agronom Lars Munsterhjelm

född 10.1.1938
död 30.10.2016

Växtodlingskonsulent i Svenska lantbrukssällskapens förbund 1971 - 1981. Sjukskrevs och sedermera sjukpensionerades efter en tragisk trafikolycka i juli 1981. Upprätthöll därefter fortlöpande kontakt med gamla arbetskamrater och nuvarande personalen på SLF.

I ljukt minne bevarad.

Förbundets representanter

Svenska lantbrukssällskapens förbund

Mikael Söderholm:

- Delegat på ProAgrias allmänna möten
- Styrelsen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster

Bengt Sohlberg:

- Styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab

Kim Nordling :

- Delegationen för landsbygdsrådgivning
- Styrelsen och ledningsgruppen för ProAgria
- Ledningsgruppen för ProAgrias växtodlingstjänster
- ProAgria-arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltning
- Styrelsen för Finlands svenska 4H
- Delegationen för arbetarskydd (social- och hälsovårdsministeriet)
- Arbetseffektivitetsföreningens delegation
- Förvaltningsrådet för Maatalouskoneiden tutkimussäätiö
- Styrelsen för As Oy Aedificium Bostads Ab

Peter Österman:

- Kommissionen för informationssystemet för jordbrukets redovisningsuppgifter (FADN)
- Redaktionsrådet för Tieto tuottamaan
- Mariski-projektet (Luke), styrgrupp
- Förvaltningsrådet för Maatalouskoneiden tutkimussäätiö (suppleant)

Susann Rännäri:

- Växtskyddssällskapets trädgårdssektion
- Trädgårdsnytt redaktionsråd
- Nylands närmatsnätverk (Laurea, Novia), styrgrupp
- VoPu - Voimaa puutarhayritysten osaamiseen (ProAgria E-S, HAMK), styrgrupp

Fredrik Ek:

- Trädgårdsproduktionens nya cirkulära ekonomi (ArvoBio), styrgrupp

Finlands svenska 4H

Camilla Wahlsten:

- Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp, svenska nätverket
- Förvaltningsrådet för Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden

Harriet Sundholm:

- Skogsrådet för Österbotten

Petra Ingo:

- Skogsrådet för Sydskånen

Årsmötet

Förbundets årsmöte hölls den 24 november 2016 på Park Alandia Hotel i Mariehamn. I mötet deltog 24 röstberättigade representanter vilka representerade 8 medlemsorganisationer. Dessutom var personal från sällskapen, förbundet och Finlands svenska 4H närvarande.

Förbundets ordförande Mikael Söderholm hälsade alla välkomna till årsmötet på Åland och tackade Ålands Hushållningssällskaps ordförande Bo-Erik Sandell för det fina program han hade gjort upp för mötesdeltagarna. I sitt öppningsanförande konstaterade ordförande att organisationen står inför stora utmaningar när antalet jordbrukare minskar och konkurrensen i informationsflödet blir allt hårdare. Rådgivningen måste se till att den information och kunskap som man förmedlar håller hög klass och är bättre än den information som kan fås på annat håll, t.ex. via webben. Det här är speciellt viktigt med tanke på den unga jordbrukargenerationen som inleder sin bana som jordbruksföretagare.

Också ekonomiskt sett är tiderna utmanande. Statsbidraget sjunker kontinuerligt och kommer säkert på sikt att försvinna och det är svårt att höja taxorna i dagsläget. Projektverksamheten har kommit i gång efter en paus men den binder kapital och fördröjda utbetalningstidtabeller gör att likviditeten blir ansträngd. Nya möjligheter öppnas dock också, ordförande nämnde att Råd 2020 –systemet, som under 2017 kommer att utvidgas så att det även omfattar ekonomisk rådgivning, är ett bra komplement i intäktsflödet.

Rådgivningen måste följaktligen hela tiden utvecklas. Nya lösningar och inkomstkällor måste tas i bruk. Ordförande nämnde som exempel utökat samarbete mellan sällskapen och att sträva efter större marknadsandelar, bl.a. bör Bokföringssällskapets verksamhet utvidgas. Digitalisering ger också nya möjligheter. Rådgivning på distans via dator, smarttelefoner och sociala medier bör utnyttjas bättre.

Slutligen konstaterade han även att SLF:s styrelse hela tiden följer upp förbundets ekonomi, effektiviserar uppföljningen, diskuterar strategierna i förbundet och i hela organisationen samt skrider till åtgärder vid behov.

Med dessa ord hälsade ordförande mötesdeltagarna välkomna och konstaterade att det är både nyttigt och trevligt att träffas.

Till mötesordförande valdes Henry Lindström, VD för Ålands Producentförbund. Under hans ledning godkändes verksamhetsberättelsen och bokslutet för år 2015 samt beviljades styrelsen ansvarsfrihet. Likaså godkändes verksamhetsplanen, budgeten, medlemsavgifterna, arvoden och reseersättningar för år 2017. Årsmötet behandlade och godkände också 4H:s verksamhetsberättelse och bokslut för år 2015 samt verksamhetsplan och budget för år 2017.

Till medlemmar i förbundets styrelse för följande kalenderår valdes Holger Falck (suppleant Torolf Karlsson), Mats Källman, (Meira-Pia Lohiluoma), Erik Oljemark (Henrik Lassas), Susann Rabb, (Henrik Pott), Bo-Erik Sandell (Markus Eriksson) och Mikael Söderholm (Jörgen Grandell).

Till revisor valdes Henrik Fröjdman (CGR) och till revisorssuppleant Tom Sandell (CGR). Mats Nurmio valdes till verksamhetsgranskare och till hans suppleant valdes Mats Björklund.

Till medlemmar i 4H:s styrelse valdes Annika Björk (suppleant Ingrid Träskman), Tryggve Isaksson (Annikka Selander), Mats Nylund (Sören Hällmark), Jaana Ojanen (Ann-Christin Håkans) och Susann Rabb (Tom Cederström).

Efter årsmötet höll den nya SLF-styrelsen sitt konstituerande möte, varvid Mikael Söderholm enhälligt valdes till förbundets ordförande för år 2017. Till viceordförande valdes Mats Källman.

När representanter från hela Svenskfinland samlas för årsmöte är det brukligt att även ordna en del annat program som belyser den region där man samlas. Den här gången hade Ålands Hushållningssällskaps ordförande Bo-Erik Sandell gjort upp ett intressant program innehållande åländska specialiteter inom såväl näringslivet som livsmedelsproduktionen.

Det första besöksobjektet var Optinova Ab, en plastindustri som gör slangar för medicinskt och övrigt industriellt bruk på den internationella marknaden. HR-direktör Per Lycke presenterade företaget och dess produkter. Det var imponerande att höra hur plastslangarna tillverkas, att slangar vars diameter är två millimeter kan innehålla 4-5 hårfina kanaler och hur man lyckas upprätthålla den kliniska renhet som krävs när slangarna används för medicinska ändamål både inne i och utanför kroppen. Följande besöksobjekt var Penningautomatföreningen PAF. Vice VD Johan Rothberg och HR-direktör Johanna Backholm presenterade spelbolagets policy, verksamhet och företagets nya energineutrala kontorsbyggnad med moderna inredningslösningar. Årsmötesdagen avslutades i traditionell stil med gemensam middag, den här gången på pub Stallhagen. Förutom god närproducerad mat välanpassad till de olika ölsorter som mötesdeltagarna fick smaka på presenterade krögaren Christian Ekström också öltillverkningen på Stallhagen.

Dagen efter årsmötet, den 25 november, fick årsmötesdeltagarna bekanta sig med ett par åländska lantbruk. Först i turen stod Pia och Robert Ekströms mångsidiga lantbruk i Gottby. Specialodlingar i form av lök och potatis, stuguthyrning och travsport är några av de verksamhetsområden som företagarparet sysslar med. Därefter besöktes Mattas gårdsmejeri i Finby. Värdeparet Jennifer Sundman och Lars-Johan Mattsson presenterade framgångssagan med den småskaliga tillverkningen av ost och yoghurt av egen ekologiskt producerad mjölk.

Slutligen hann mötesdeltagarna ännu besöka Smakbyn där man fick avnjuta lunch och höra Jenny Björklund berättade om Smakbyns historia och verksamhet.

Små äventyr brukar ibland förekomma på årsmötesresorna till Åland. Den här gången vägrade bussen att starta. Tur att det fanns handlingskraftiga karlar ombord.

Styrelsen

Styrelsemöten 2016

	16.3	31.5 e-post- möte	27.10
<u>Ordinarie medlemmar</u>			
Mikael Söderholm, ordförande	x	x	x
Mats Källman, viceordförande	x	x	x
Holger Falck	x	x	x
Erik Oljemark	-	x	x
Susann Rabb	-	x	x
Bo-Erik Sandell	x	x	x
<u>Suppleanter</u>			
Jörgen Grandell, FHS	x	-	x
Tina Bäckman-Hägglund, ÅHHS	x	-	-
Henrik Lassas, NSL	-	-	x
Meira-Pia Lohiluoma, ÖSL	-	-	x
Torolf Karlsson	x	-	x
Henrik Pott	-	-	-

Suppleanterna kallas till styrelsemöte endast om en ordinarie medlem är förhindrad att delta. Sällskapens direktörer kallas dock till varje möte.

Den 24 november 2016 hölls dessutom den nya styrelsens (2017) konstituerande möte. Närvarande var Holger Falck, Torolf Karlsson, Mats Källman, Erik Oljemark, Susann Rabb, Bo-Erik Sandell och Mikael Söderholm. Vid mötet valdes Mikael Söderholm till ny ordförande för förbundet. Mats Källman valdes till viceordförande.

Vid styrelsemötena har bl.a. följande frågor (i kronologisk ordning) behandlats:

- SLF:s och 4H:s bokslut och verksamhetsberättelser för år 2015
- förbundets ekonomi 2016
- förbundets trädgårdsprojekt
- ansökan om projektfinansiering (Some - Hot eller möjlighet?)
- statsbidrag och statsbidragsfördelning 2016
- Nils Westermarcks minnesfond
- Rådgivardagar 2016
- ändringar inom ProAgria-gruppen
- årsmötet 2016
- ansökan om projektfinansiering (Plan B - Matens nya rutt - en ny värdekedja för närmät)
- årsbok 2015
- förbundets mellanbokslut och resultatprognos
- statsbidraget för år 2017
- SLF:s och 4H:s verksamhetsplaner och budgeter för år 2017
- förbundets projektportfölj
- ansökan om projektfinansiering (Bli en #digiodlare)
- avsluta bankkonto
- val av valutskott

- produktionsuppföljning i mjölkproduktionen
- agrologutbildningen
- Lantbrukskalender 2017
- SLF:s nya hemsidor inkl. webshop
- val av ordförande och viceordförande för år 2017

Styrelsens arbetsutskott

Arbetsutskottet sammanträdde fyra gånger. På mötet den 8 mars 2016 behandlades förbundets trädgårdsprojekt, rådgivardagarnas innehåll och publikationen Växtskydd för åkergrödor 2016. Även statsbidraget och den nya situationen med de s.k. öronmärkta tjänsterna samt fördelningsgrunden 2016 diskuterades. Ytterligare behandlades användningen av det nya kundhanterings- och affärsprogrammet Mylly.

Den 29 april 2016 sammankom ett något decimerat arbetsutskott, ordförande Mikael Söderholm hade förhinder. Då dryftades mestadels operativa frågor i första hand samarbete med finska organisationen gällande nya IT-program (ny rapportgenerator till Mylly-programmet, dokumenthanteringsprogram, vidareutveckling av KoKompassen). Dessutom diskuterades inbjudan till Hushållningssällskapens konferens i Uppsala den 3-4 oktober 2016.

På arbetsutskottsmötet den 12 oktober 2016 kunde ordföranden och VD:n framföra hälsningar från Hushållningssällskapens konferens i Sverige. Därefter diskuterades förbundets ekonomiska situation samt förbundets och sällskapens strategier för år 2017. På agendan fanns också statsbidragets fördelning 2017 och standardfrågan om samarbete med finska organisationen gällande anskaffande av nya IT-program (arbetstids- och reseräkningstilläggsdel till Mylly, dokumenthanteringsprogram). I anslutning till den frågan beslöts att ProAgria Keskusten Liittos förvaltningsdirektör Jaakko Kivinen ska inbjudas till nästa arbetsutskottsmöte. Slutligen behandlades praktiska frågor kring de kommande Rådgivardagarna och förbundets årsmöte.

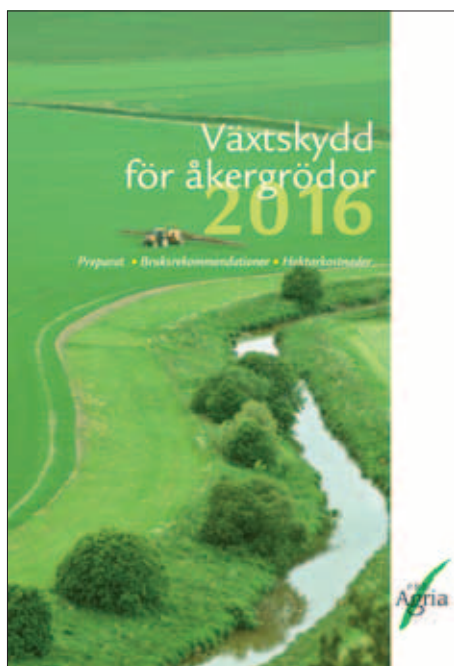
I anslutning till Rådgivardagarna, den 26 oktober 2016, sammankom arbetsutskottet följande gång. Då medverkade Jaakko Kivinen från ProAgria Keskusten Liitto och redogjorde för finansiering av och faktureringen för alla gemensamma produktutvecklingsprojekt. Därutöver diskuterades förbundets ekonomiska situation och framtid samt behov av likviditetslån delvis som en följd av att förbundet har stora summor projektmedel utestående eftersom projektfinansiärerna har haft problem att hantera utbetalningsansökningarna.

Förlaget

Under år 2016 har följande tryckalster framställts:

Publikationer nr 270 Årsbok 2015
nr 271 Lantbrukskalender 2017

Småskrifter Växtskydd för åkergrödor 2016

Nils Westermarcks minnesfond

Arbetsgrupp Henrik Andberg
Mikael Söderholm
Harri Westermarck
Kim Nordling, sekreterare

År 2016 beviljades två stipendium ur minnesfonden åt:

Axel Falck, Helsingfors, Agroforst-fakulteten vid Helsingfors Universitet för pro gradu -avhandlingen *Skinnsstorlekens och valpningsresultatets inverkan på lönsamheten för blårävsfarmer 2011-2014*.

Anders Wikman, Helsingfors, Agroforst-fakulteten vid Helsingfors Universitet för pro gradu -avhandlingen *Höstrapsens lönsamhet i södra Finland*.

VERKSAMHETEN

Enligt SLF:s verksamhetsstrategi jobbar man med fyra centrala verksamhetsområden:

- centralorganisationsfunktioner
- utvecklingsarbete
- utbildning
- information och publikationer

Dessutom finns ungdomsverksamheten inom ramen för Finlands svenska 4H. Den verksamheten beskrivs i ett separat avsnitt i årsboken.

Verksamheten beskrivs i årsboken enligt denna gruppering. Uppdelningen är emellertid inte entydig. Framför allt kan man notera att många av arbetsuppgifterna i kategorin utvecklingsarbete och en del av uppgifterna i kategorierna utbildning samt information och publikationer lika väl skulle kunna räknas till det som kallas centralorganisationsfunktioner.

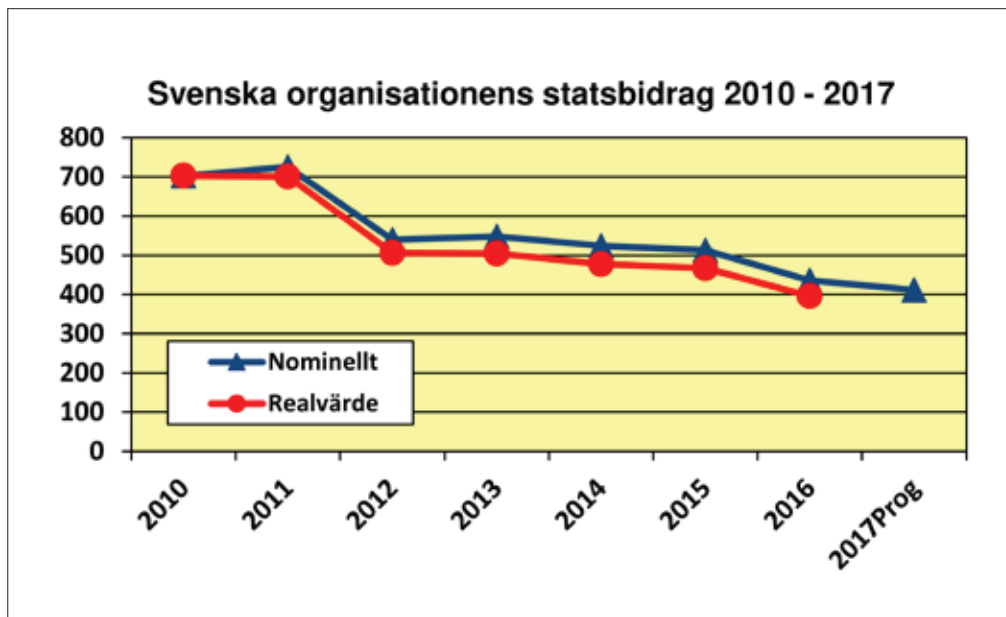
Till centralorganisationsfunktionerna räknas här sådana arbetsuppgifter som gäller hela organisationen och vid vilka övriga aktörer, t.ex. statsmakten eller andra parter, fäster en stor uppmärksamhet. Uppdragen i kategorin utvecklingsarbete är mera interna inom organisationen, riktar sig till kunder i form av sällskapen, jordbrukarna eller landsbygdsföretagen eller berör en enskild rådgivningssektor.

Centralorganisationsfunktioner

Som den svenskspråkiga landsbygdsrådgivningens centralorganisation är förbundets uppgift allmänt taget att stöda, utveckla och samordna lantbruks- och hushållnings-sällskapens rådgivningsarbete. SLF svarar t.ex. för organisationens gemensamma kontakter till statsmakten och övriga samarbetsparter. Förbundets förtroendemän och anställda representerar också den svenska organisationen i många arbetsgrupper, förvaltningsråd, delegationer och styrelser. För att ytterligare effektivisera nätverksarbetet upprätthåller förbundet även kontakter till samarbetsparter i de övriga nordiska länderna. SLF ger också utlåtanden i ärenden som har betydelse för organisationen i synnerhet men också för lantbruket generellt.

Statsmakten

Relationen till statsmakten, för det mesta genom jord- och skogsbruksministeriet, handlar mycket om att bevaka organisationens statsbidrag samt att utveckla rådgivningens uppbyggnad. Statsanslaget, som år 2016 var ca 12 % av hela organisationens intäkter från den egentliga verksamheten, tilldelas via statsbudgeten och provas följaktligen varje år. Förbundets statsbidragsandel är lite högre, ca 18 %.

Organisationens statsbidrag har sjunkit med 40 % under 2010-talet.

Statsbidraget beviljas till riksomfattande organisationer och ska garantera ett rådgivningsutbud som håller hög kvalitet och som är täckande både regionalt och innehållsmässigt. Tyngdpunktsområden för användandet av statsbidraget var:

- att skapa konkurrenskraft i affärsverksamheten i livsmedelskedjan,
- hållbar användning av förnybara naturresurser samt
- människors, djurs och växters hälsa och välbefinnande.

Dessa styr den statsfinansierade delen av verksamheten.

I detta sammanhang kan nämnas att den förordning som stadgar om att statsunderstöd kan beviljas till landsomfattande rådgivningsorganisationer verksam inom primärproduktion förnyades (FörfS 431/2016). Praktiskt sett är förändringarna små, den största nyheten var att den officiella delegationen för jordbruksrådgivningen inte längre behöver tillsättas. I praktiken har trots det samma aktörer inofficiellt sammankommit på kallelse av jord- och skogsbruksministeriet för att förhandla om aktuella frågor inom rådgivningssektorn.

De senaste åren har statsmakten velat sänka organisationens statsbidrag vilket förefaller omotiverat i en situation när rådgivning på gårdarna behövs mera än förut som en följd av den utmanande situationen beträffande lönsamheten, utmaningar att hela tiden utveckla och effektivisera verksamheten, komplicerade stödsystem samt på grund av hela tiden ökande byråkrati. Riksdagen har ofta haft förståelse för situationen och har i allmänhet via budgetmotioner beviljat tilläggsanslag.

SLF försöker tillsammans med den finska broderorganisationen ProAgria Keskusten Liitto verka för att statsbidraget skall bibehållas. För år 2016 föreslog regeringen en stor nedskärning av statsbidraget med drygt 30 %. Den här gången korrigerade riksdagen budgeten igen, beviljade 1,3 milj. euro tillägg till budgetmomentet. Nedsättningen stannade därmed vid drygt 10 %.

Nedskärningen av statsbidraget blev alltså mindre än vad som först aviserades men var inte önskvärd med tanke på att riktningen hela tiden är nedåtgående. Situationen förbättrades inte heller av jord- och skogsbruksministeriet förutsatte att de tilläggsmedel som riksdagen hade beviljat skulle användas för särskilda ändamål. De skulle användas till att subventionera specifika ekonomirådgivningstjänster som tryggar och förbättrar lönsamheten och likviditeten på gårdarna. Denna ”öronmärkning” innebar ytterligare lite mera administration för en kontinuerligt minskande statsbidragssumma. Eftersom det nya systemet kom i gång först sent på våren hade sällskapen svårigheter att hinna marknadsföra och sälja dessa tjänster under år 2016. En del av medlen kunde dock överföras till att användas år 2017.

Budgetbehandlingen av statsbidraget för år 2017 följde gammalt mönster. Statsrådet ville igen sänka statsbidraget, nu kraftigt med drygt 40 %. Riksdagen markerade den här gången sin vilja ännu tydligare, lade till det aktuella budgetmomentet en ännu större summa (1,9 milj. euro) så att nedsättningen reducerades till ca 8 %. Positivt den här gången var att det inte ställdes några speciella villkor för användningen av dessa tilläggsmedel. Dock måste man notera att trenden hela tiden är nedåtgående och att det är svårt, speciellt för förbundet, att kompensera detta inkomstbortfall med övriga intäkter.

Användningen av statsbidraget styrs av ett resultatavtal som görs upp mellan centralorganisationerna SLF och ProAgria Keskusten Liitto samt jord- och skogsbruksministeriet. Fördelningen av statsbidraget på de enskilda sällskapen görs på förbundet och godkänns av ministeriet. All rapportering från sällskapen till ministeriet sköts och sammanställs av SLF. Förhandlingar om dessa frågor sker i regelbundet återkommande utvecklingssamtal med ministeriet och i delegationen för landsbygdsrådgivningen i vilka förbundet representerar organisationen. I praktiken är det förbundets direktör och utvecklingschefen för trädgårdsproduktion som sköter förhandlingarna och rapporteringen.

Förhandlingarna om resultatavtalet för år 2017 förlöpte i normal ordning med utgångspunkt i det långsiktiga avtal för perioden 2015 – 2019 som gjordes upp hösten 2014. Det nya avtalet avviker inte alltför mycket från föregående, den största förändringen var kanske att gränsdragningen mellan den konventionella statsstödda rådgivningen och rådgivning enligt jordbruksrådgivningssystemet (Råd 2020) markerades ännu tydligare.

Övriga större diskussionsämnen under förhandlingarna var den kommande nyheten att även ekonomitjänster ska inkluderas i Råd 2020 –systemet. I praktiken blir det aktuellt år 2017. Även på den här punkten diskuterade man gränsdragningen mellan den statsunderstödda rådgivningen och Råd 2020 –rådgivningen.

I övrigt kan man gällande förhandlingarna med myndigheterna notera att frågan om hur det tilläggsanslag som riksdagen beviljade till statsbidragsbudgetmomentet för år 2016 fanns på agendan hela vintern 2016. I praktiken handlade det om till vilka tjänster dessa medel ska användas. Resultatet av de förhandlingarna beskrivs i följande avsnitt i årsboken.

Rådgivningens innehåll

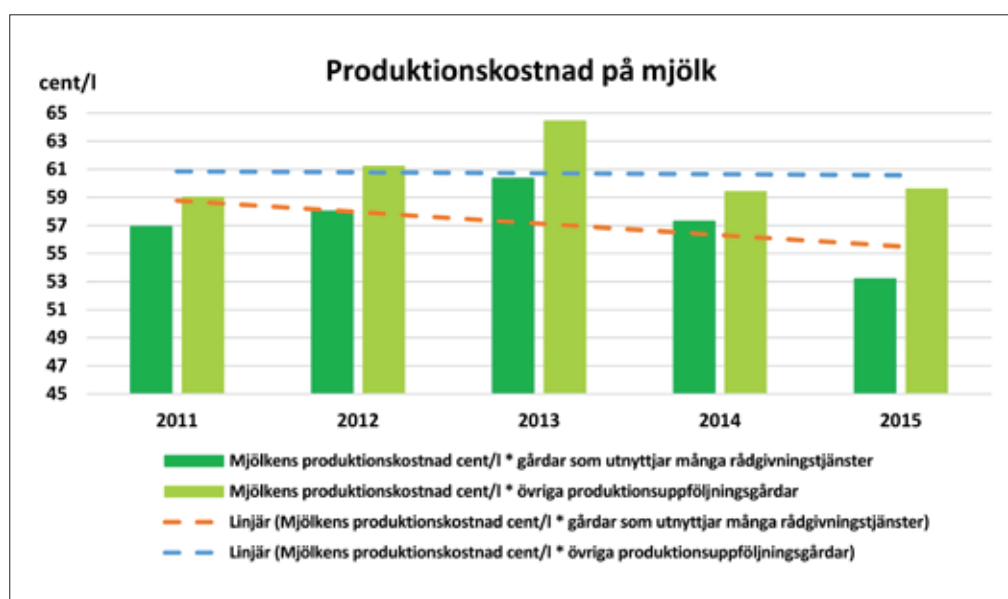
Strategiska linjedragningar inför framtiden, det interna samarbetet och den ekonomiska situationen för organisationen i allmänhet och för förbundet i synnerhet är hela tiden på agendan när arbetsutskottet och styrelsen sammanträder. Beträffande de strategiska riktlinjerna finns i bakgrunden den strategi som gjordes upp föregående år för perioden 2016 – 2020. Nya element i diskussionerna var t.ex. omfattningen på förbundets projektverksamhet som har svällt ut med den påföljden att stora summor likvida medel binds för långa tider. Innehållsmässigt är dock förbundets samtliga utvecklingsprojekt bra, de är tidsenliga och väcker t.o.m. landsomfattande intresse.

Jord- och skogsbruksministeriet förutsatte att det tilläggsanslag till statsbidraget 2016 som riksdagen beviljade skulle användas till särskilda tjänster som tryggar och förbättrar lönsamheten och likviditeten på gårdarna. En del av statsbidraget öronmärktes alltså för dessa tjänster. Under våren jobbade förbundet i samarbete med sällskapen och ProAgria Keskusten Liitto med att bygga upp lämpliga servicepaket för ändamålet.

På förslag av organisationen godkände ministeriet sedan följande tjänster: odlingsanteckningar och beräklandet av växtodlingens produktionskostnader, uppgörandet av kassabudget och uppföljning, uppgörandet av resultatanalyser, utvecklingssamtal, behovsutredningar inför större investeringar, stöd vid ibruktage av större investeringar och rådgivning för krisgårdar inkluderande utvecklingssamtal och likviditetsbudget med uppföljning. Förbundet gjorde upp modeller för tjänsternas innehåll, dokumentering och prissättning.

Överenskommelserna och förfaringssättet med dessa s.k. öronmärkta tjänster var klart först i slutet av april. Alla sällskap hann därför inte komma igång med verksamheten i full skala före på hösten. En del av dessa tjänster kommer därför att utföras först år 2017.

Det med sällskapen gemensamt ägda bolaget Bokföringssällskapet har engagerat förbundet i stor utsträckning. Verksamheten i bokföringsbyrån i norra Österbotten stabiliserades. Där finns tre anställda varav en är nyrekryterad som en följd av

Landsbygdsrådgivningen har bevisligen effekt.

en pensionering. Praktiskt taget allt arbete med att leda verksamheten och utbilda personalen sköttes av förbundet. Vid sidan av det följer man hela tiden med var det skulle finnas möjlighet att utvidga Bokföringssällskapets verksamhet.

Förbundet förhandlar också om vissa avtal gällande hela svenska organisationen. År 2016 kan nämnas avtalet om insamling av uppgifter för lönsamhetsbokföringen (FADN). I och med att den för lönsamhetsbokföringen ansvariga aktören var ny, Naturbruksinstitutet Luke, sköttes avtalsförhandlingarna på nytt sätt. Det blev i det här fallet också nödvändigt att konkurrensutsätta insamlingstjänsterna. Sällskapen gav offerter på tjänsten och fick sedan sköta den på samma sätt som tidigare.

Angående avtal gällande hela organisationen kan ytterligare nämnas samarbetsavtalet om utbildningsinsatser med Yrkeshögskolan Novia. Det avtalet beskrivs mera i detalj i avsnittet Utbildning i denna årsbok.

På det nationella planet inom ProAgria –gruppen jobbade man med att en omstrukturering av ledningen. Samarbetet ska i ytterligare högre grad fokuseras kring tre branschvisa ledningsgrupper, husdjur, växtodling och företag. Ledningsgruppernas uppgift är att lyfta fram frågor som bör utvecklas inom respektive delområde av rådgivningen, organisera utvecklingsprojekt kring de valda frågorna och försöka hitta resurser till dessa projekt. Tanken med dessa ledningsgrupper är att jämbördigt kunna utveckla ProAgrias verksamhet inom dessa tre elementära rådgivningsområden.

Även ledningsgruppen för växtodlingstjänster, där svenska rådgivningen har en bärande roll, omstruktureras. Onödigt dubbelarbete med de växtodlingsansvariga rådgivarna ska bort. Ledningsgruppen ska dessutom arbeta för interaktivitet mellan olika parter som agerar i rådgivningsfrågor inom växtodlingssektorn. Därför har gruppen redan tidigare börjat diskutera samarbetsfrågor med de olika aktörerna var för sig. Ett sådant tillfällen ordnades även i början av 2016. I samband med omstruktureringen har ordföranden för ledningsgruppen, förbundets VD, önskat byte på posten. Ny hittades inte under året med den påföljden att verksamheten gick på sparlåga under stora delar av året.

Förutom att förbundets ordförande och VD sitter i ProAgria –gruppens styrelse representerar förbundet också den svenska organisationen i en arbetsgrupp för utveckling av informationsförvaltningen i ProAgria. Gruppen tar ställning till alla IT-frågor i organisationen.

Under året tog svenska organisationen i samarbete med finska rådgivningsorganisationen i bruk ett nytt gemensamt kundhanterings (CRM)- och affärssystem. Från och med år 2016 jobbar man med ett gemensamt kundregister med möjligheter att göra kundanteckningar. Personalens tidsuppföljning och reseräkningar sköts också via det nya programmet som kallas Mylly. I bruk tagning av nya stora IT –program kräver alltid resurser, inlärningsprocessen tar tid, dessutom tycks det numera mera vara en regel än ett undantag att det finns fel och otygligheter i programmen som måste korrigeras. Det nya Mylly –programmet var inget undantag i det hänseendet. För förbundets del betydde i bruk tagningen av Mylly även att faktureringen måste börja skötas på nytt sätt med ett nytt faktureringsprogram.

The screenshot displays the ProAgria Mylly CRM system. The main window shows a list of projects on the left, a central table with columns for 'Projekt', 'Måla (20.3.1)', 'Tid (21.3.1)', 'Oms (22.3.1)', 'Nett (23.3.1)', 'Fru (24.3.1)', 'LSP (25.3.1)', 'Sålt (26.3.1)', and 'Totalt'. The table contains data for various projects, with some rows highlighted in green and others in yellow. The sidebar on the right shows a calendar view for the year 2017, with dates from January to December.

Exempel på framsida i det nya CRM-systemet ProAgria Mylly.

Samarbete med andra aktörer

Förbundet representerar organisationen i många styrelser, förvaltningsorgan, arbetsgrupper o.dyl. Här kan speciellt nämnas ledningen av ProAgria –samarbetet (allmänna mötet, styrelsen, ledningsgruppen), förvaltningsrådet och styrelsen för Svenska småbruk och egna hem Ab, Arbetseffektivitetsföreningens delegation, redaktionsrådet för Trädgårdsnytt m.m. En komplett förteckning över förbundets representanter i olika organ finns på ett annat ställe i denna årsbok.

Även samarbetet med producentorganisationen, i synnerhet Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, bör nämnas särskilt. Det gäller framför allt gemensamma projekt men också i övrigt bistår organisationernas sakkunniga varandra, föreläser på varandras tillställningar, skriver i varandras publikationer och generellt bevakar varandras intressen. I utbildningssektorn bör speciellt samarbetet med Yrkehögskolan Novia nämnas och i skogssektorn Finlands skogscentral.

Beträffande de internationella kontakterna kan noteras kontinuerliga kontakter med Hushållningssällskapens Förbund i Sverige. Sällskapen har dessutom regelbundet kontakt med hushållningssällskapen i Sverige. Som en följd av detta samarbete deltog förbundets ordförande, VD och några personer från ProAgria Ålands Hushållningssällskap i Hushållningssällskapens Förbunds stora rådgivarkonferens i Uppsala den 3-4.10.2016. Ca 600 medarbetare från hushållningssällskapen i Sverige deltog. Beträffande de sektorspecifika förhandlingarna på ordförande- och direktörsnivå kunde man konstatera att samma frågor och samma bekymmer är på agendan i Sverige som i vårt eget land. Det var också storslaget att få uppleva en middag med 600 personer i stora slottssalen på Uppsala slott.

Utlåtanden

Bland uppdrag som kan kategoriseras som centralorganisationsfunktioner hör ytterligare att ge utlåtande om frågor som har betydelse för organisationen och jordbruket i Svenskfinland. Årligen kommer det dussintalet begäran om utlåtanden, främst från jord- och skogsbruksministeriet. Tyvärr har förbundet endast resurser att besvara en del av dem. De senaste åren har det närmast begränsat sig till frågor som direkt berör rådgivningsorganisationen. Gällande vissa speciellt angelägna remissutlåtanden bidrar sällskapen med sin sakkunskap.

Under år 2016 gavs utlåtanden om utkastet till statsrådets förordning om statsunderstöd för jordbruksrådgivningstjänster. Det är förordningen som stadgar att statsunderstöd kan beviljas till landsomfattande rådgivningsorganisationer. Ytterligare gavs ett utlåtande om utkastet till ändring av förordningen om ersättningen för jordbruksrådgivning enligt lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare. Den förordningen gällde inkludandet av ekonomirådgivningstjänster i Råd 2020 -systemet.

Gott samarbete är viktigt. Här beskrivet av Mats Källman, ordförande för ÖSL och Erik Oljemark, ordförande för NSL i ett semesterparadisinspirerat mötesrum på Penningautomatföreningen PAF. SLF:s årsmöte 2016.

Utvecklingsarbete

SLF:s utvecklingsarbete sker på tre plan: *produktutveckling, företagsutveckling och landsbygdsutveckling*. Förbundets utvecklingschefer har också kontinuerligt direkt kontakt till rådgivarna i sällskapen och bistår och handleder dem.

Produktutvecklingen av hjälpmedel och material för rådgivningsverksamheten sker i stor utsträckning i samarbete med den finska organisationen inom ramen för ProAgria-samarbetet. En del av utvecklingsarbetet gällande företags- och landsbygdsutveckling sker i form av projekt med extern finansiering. Förbundets insatser i utvecklingsarbetet fokuserar kring de sektorer inom vilka förbundet har sakkunskap: företagsekonomi, energi och trädgårdsproduktion. Frågor i anslutning till bl.a. växtodling, husdjursproduktion och ekologisk produktion sköts i samarbete med sällskapen.

Företagsekonomi

Förbundets arbete med att utveckla ekonomirådgivningen samt hjälpmedel och material för verksamheten sköts av utvecklingschefen för ekonomi och delvis av direktören. Arbetet sker i hög utsträckning i samarbete med den finska organisationen.

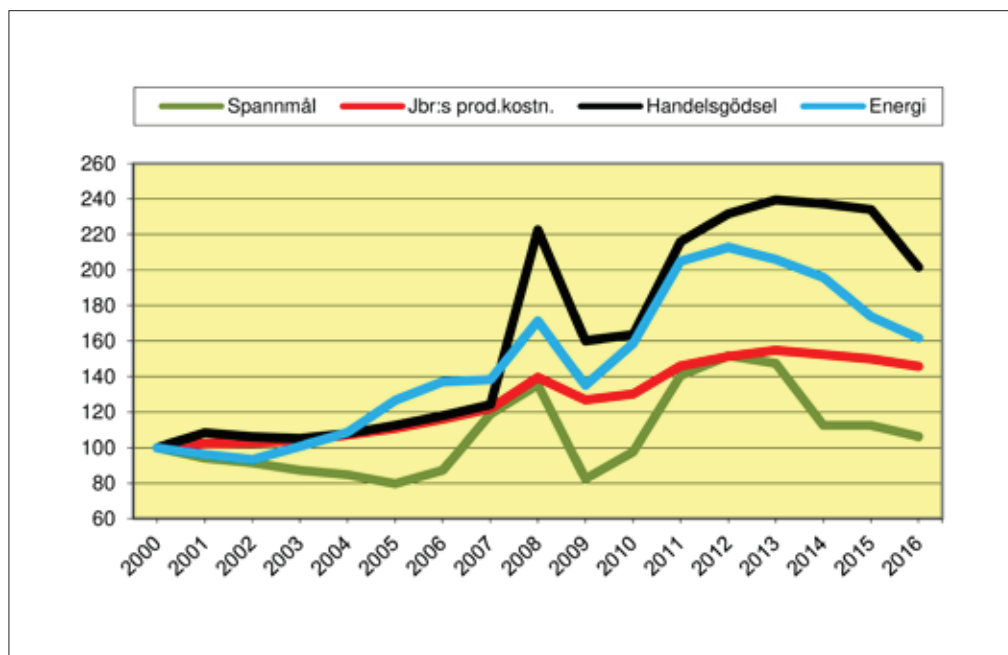
I samarbete med ProAgria arbetar ekonomiutvecklingschefen med utveckling av hjälpmedel som används för företagsstyrning i företagen på landsbygden. Utvecklingen av tjänsterna är kontinuerlig. Under de senaste åren har mycket kretsats kring internetbaserade it-tjänster och program som t.ex. WebWakka. Under år 2016 fortsatte projektet med att utveckla ett nationellt, enhetligt koncept för bokföringsbyråverksamhet med speciell fokus på elektroniska tjänster.

År 2016 allokerades en del av organisationens statsbidrag till speciella ekonomirådgivningstjänster. För det ändamålet byggdes det av befintliga tjänster upp specifika, för detta ändamål anpassade servicepaket med därtill hörande modeller för dokumentering, prissättning och fakturering.

Stora investeringar på mjölksektorn innebär risktagning. Ekonomiutvecklingschefen har, som medlem i en styrgrupp, deltagit i utvecklingen av ett lönsamhetsberäkningshjälpmedel för ladugårdsinvesteringar där man även beaktar riskfaktorerna. Naturresursinstitutet Luke ansvarar för det utvecklingsarbetet.

Förbundet jobbar också med organisationens it-program genom att delta i den generella utvecklingen av programmen och att upprätthålla de svenskspråkiga programmen. Detta gäller speciellt Likwi- och Wakka-programmen. Under 2016 fortsatte utvecklingen av WebWakka och utvecklingschefen deltog i en av ProAgria tillsatt utvecklingsgrupp, som hade som uppgift att utvärdera och utveckla programmet. I Likwi-programmet skedde inga större förändringar.

Den officiella lönsamhetsbokföringen skall följa EU:s motsvarande system (FADN, Farm accountancy data network). För att övervaka detta finns en kommission (nationella kommissionen för informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter), i vilken SLF:s utvecklingschef är medlem. Kommissionen har bl.a. som uppgift att fastställa kriterierna för valet av gårdar till bokföringssystemet samt att följa med bokföringsverksamheten och göra förbättringsförslag. Rådgivningen spelar en stor roll i bokföringsverksamheten eftersom bokföringsuppgifterna avhämtas

Efter mitten av 2000-talet har priserna stigit och fluktuerat markant.

från gårdarna och matas in i Naturresursinstitutets (Luke) system av lantbruks- och hushållningssällskapens rådgivare.

Att följa med marknaden och försöka lära sig hur den fungerar har blivit allt viktigare för jordbrukaren. Utvecklingschefen jobbade mycket med frågor kring marknaderna under året. I huvudsak sköttes arbetet inom ramen för projektet, *Greppa marknaden - marknadskunskap, samarbete och nytänkande för en lönsam växtodling* som officiellt inleddes i medlet av året. Projektet pågår till slutet av 2017.

Målet med projektet är att jordbrukarna ska lära sig att följa med marknaden och använda de nya marknads- och försäljningsinstrument som numera finns att tillgå samt att göra upp försäljningsstrategier för den egna gården. Som en följd av de stora prisvariationerna på såväl spannmål som handelsgödsel har projektet fått speciellt positiv respons bland deltagarna. Projektet beskrivs mera i detalj på ett annat ställe i årsboken.

Bolagisering av lantbruk har blivit allt vanligare inom jordbruksnäringen. Företags-skatteformen som trädde i kraft år 2014 ökade redan på intresset. Nuvarande re-geringsprogram innehåller en option på att överlåtelseskatt på fastigheter ska slopas vid bolagiseringar av jordbruk. Detta har ytterligare ökat på intresset och behovet av bolagiseringsrådgivning. Det har märkts tydligt så att antalet kontakttagningar från jordbrukare som funderar på aktiebolag har ökat och har också genererat flera fak-turerbara kunduppdrag. Telefonrådgivningen kring dessa frågor är rätt omfattande. Generellt kan man dock konstatera att det ur kundens synvinkel ofta finns någon sådan nackdel med aktiebolagsformen som är så väsentlig att en bolagisering inte lönar sig att förverkliga.

Rådgivningen i anslutning till investeringar och generationsväxlingsfrågor på lands-bygdsföretag är också ett fortgående utvecklingsområde där utvecklingschefen jobbar

i samarbete med de lokala rådgivarna och andra aktörer. Frågor kring arrende- och markpriser debatterades också aktivt under året.

SLF följer kontinuerligt upp jordbrukets lönsamhet i olika sektorer. Årligen uppdateras de vanligaste djurslagens och växternas täckningsbidrags- och produktionskostnads-kalkyler vilka publiceras i lantbrukskalendern.

Av ekonomisektorns utvecklingsarbete kan ytterligare nämnas direkta utvecklingsuppdrag för enskilda gårdar. Många utredningar har gällt bolagisering av någon del av verksamheten på landsbygdsföretagen. Utveckling av bokförings- och deklarationstjänster har också tagit mycket tid i anspråk. Det har skett inom ramen för bokföringsbolaget Bokföringssällskapet. Förbundets utvecklingschef för ekonomi är verkställande direktör för bolaget.

Energi

Energirådgivningen omfattar tre uppgiftsområden:

- att göra upp gårds- och företagsspecifika energiplaner
- utvecklingsarbete, bl.a. att utveckla rådgivningshjälpmedel och medverka till introducerandet av nya energilösningar ute på gårdarna
- att erbjuda information och utbildning inom energisektorn.

Uppgörandet av individuella energiplaner för intresserade gårdar och övriga företag fortsatte. Odlarnas medvetenhet om möjligheterna att få tillgång till energirådgivning inom Råd 2020 -systemet ökade under året. För att få utföra energirådgivning enligt Råd 2020 -systemet bör rådgivaren vara godkänd av Landsbygdsverket Mavi. Förbundets energirådgivare är auktoriserad Råd 2020 -energirådgivare med hela Svenskfinland som verksamhetsområde. Sammanlagt gjordes drygt tio Råd 2020 -uppdrag under året.

Även några större företagsspecifika uppdrag gjordes under året, bl.a. en utredning för en grupp odlare i mellersta Österbotten gällande decentraliserad produktion av biogas med gemensam uppgradering av gasen till trafikbränsle. Olika möjligheter till uppgradering, komprimering och till och med förvätskande av gasen i en mobil enhet jämfördes. Tanken med uppdraget var att bedöma möjligheterna att samla upp biogas på samma sätt som när mjölkbilen hämtar mjölk från gårdarna och sedan sköta uppgraderingen centralt. Också som uppgraderad är ändå marknadsvärdet för den metan som kan produceras utgående från mjölkproduktionens restprodukter (gödsel och foderrester) så lågt att lönsamheten är ifrågasatt.

Under 2016 fortsatte samarbetet med forskarna som utvecklat en metod för omvandling av kolmonoxid, koldioxid och vätgas till metan. Naturbruksinstitutets patent köptes under året upp av ett annat företag. På uppdrag av den nya patentägaren planerades tre metaniseringsreaktorer som togs i bruk för att skala upp metaniseringsprocessen. Som fortsättning på metaniseringsprojektet planerades för samma uppdragsgivare en enkelt ställbar förgasningsanläggning inklusive en ny typ av filter. Den anläggningen används för produktion av gas till metaniseringsprocessen.

Inom energisektorn finns ett kontinuerligt samarbete med främst finskspråkiga energirådgivare kring kunduppdragen, utvecklandet av energirådgivningens arbetsmetoder

och handledning av rådgivare. Under året överlämnades några mer krävande kunduppdrag från finskspråkiga sällskap till SLF:s energirådgivare.

Under år 2016 har SLF:s eget räkneverktyg vidareutvecklats enligt behov. Räkneverktyget är i sin helhet tvåspråkigt och kan användas för en mångfald av olika energirelaterade beräkningar. Delar av räkneverktyget används av flera rådgivare inom den finskspråkiga organisationen.

Utbildnings- och föreläsningsverksamheten fortsatte under 2016 i samma omfattning som tidigare. Likaså arrangerandet av olika studieresor med energitema. På våren besöktes energimässan i Wels med en grupp odlare och företagare. På hösten besöktes Agritechnika i Hannover. I samband med mässresorna gjordes dessutom besök på ett flertal företag och gårdar med intressanta energilösningar. SLF:s energirådgivare fungerade tillsammans med en energirådgivare från ProAgria Etelä-Suomi som resans arrangör och tolk. Dessutom ordnades ett par mindre studieresor inom landet.

Trädgård

Året 2016 har varit utmanande för producenterna vilket också avspeglas i efterfrågan på utvecklingstjänster. Via Råd 2020 –systemet har det dock varit möjligt för producenten att få subventionerad rådgivning. SLF:s utvecklingschef för trädgård är kvalificerad Råd 2020 –rådgivare inom ekologisk produktion. Den direkta kundrådgivningen har främst varit subventionerad Råd 2020 –rådgivning. Uppdragen har fokuserat på råd gällande övergång till ekologisk produktion eller att starta helt och hållet ny trädgårdsodling. Andra direkta kunduppdrag har det inte förekommit under året.

Massrådgivning har förverkligats genom att skriva en blogg. Bloggen finns på förbundets hemsidor.

Till de lokala rådgivningsorganisationerna och olika samarbetsparter har SLF:s trädgårdsutvecklingschef erbjudit kompletterande kunskaper. Konsultation har erbjudits t.ex. i form av olika kalkyler, direkt till rådgivare och som medlem i olika styr- och arbetsgrupper. Utvecklingschefen sitter bl.a. i styrgruppen för VoPu –projektet (Voimaa puutarhayritysten kehittäminen, Krafttag i utvecklandet av trädgårdsföretagen). SLF:s utvecklingschef för trädgård medverkar också i Växtskyddsällskapets trädgårdssektion, i redaktionsrådet för Trädgårdsnytt samt i Nylands närmatsnätverk.

Arbetet med att utveckla trädgårdsrådgivningen gör utvecklingschefen i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto. Förbundets trädgårdsutvecklingschef sitter från tidigare bl.a. med i en arbetsgrupp med uppgift att produktifiera trädgårdsrådgivningstjänsterna.

SLF:s trädgårdsutvecklingschef har aktivt följt med upptakten i olika projekt som finansierats via landsbygdsprogrammet och satt sig in i de möjligheter som EIP –programmet för landsbygdens innovationsgrupper erbjuder. Förhandlingar har förts med olika aktörer om samarbete kring utvecklingsfrågor, konkreta resultat kan läsas i avsnittet om projekt.

Utvecklingschefen förhandlar även årligen om avtal om insamling av preliminär skördestatistik med enheten för statistiktjänster vid Naturresursinstitutet Luke.

Projekt

En del av SLF:s utvecklingsarbete (företagsutveckling, landsbygdsutveckling) har traditionellt utförts som separata projekt med extern finansiering.

Efter en paus i projektverksamheten beroende på byte av EU:s programperiod började man igen fatta projektfinansieringsbeslut och därmed kom också verksamheten i gång på allvar år 2016. Trots pausen hade förbundet på egen risk redan påbörjat två projekt under år 2015. Det ena, det mångåriga Greppa Marknaden -projektet, beviljades finansiering i februari 2016. Det andra som gällde vidareutveckling av den prototypanläggning som genererar gas av träflis fick positivt finansieringsbeslut i april. I bägge fallen var det fråga om EU -delfinansierade projekt vi NTM -centralen.

Inte heller projektåret 2016 löpte problemfritt. Stötestenen det året var fördröjningar med utbetalningsbesluten, beroende dels på resursbrist i NTM -centralen och dels på tekniska svårigheter med myndigheternas IT -system, det så kallade Hyrrä -programmet. Det här ledde till att förbundet vid årsskiftet hade stora belopp utestående projektfordringar (en del för projektarbete år 2015) vilket i sin tur ledde till likviditets-svårigheter på hösten.

Greppa Marknaden

Greppa Marknaden -projektets huvudsakliga målsättning är att få jordbrukaren att sätta fokus på sin försäljning. Detta sker genom att höja jordbrukarnas marknadskännedom, utbilda jordbrukarna i konsten att köpa och sälja. En viktig del är att känna till sina kostnader. Jordbrukaren måste också lära sig att producera det som köparna vill ha, alternativa odlingsgrödor. Att utveckla samarbete mellan odlare kring frågor som t.ex. spannmålsexport eller förnödenhetsinköp är en av målsättningarna.

Under året ordnades välbesökta informationsdagar där man behandlade läget på gödsel- och spannmålsmarknaden med bl.a. gästföreläsare från Estland (Baltic Sea Harvest and Exports 2016). Ytterligare ett tema som behandlades på träffarna var odling av glutenfri havre och innovativa livsmedel som kan tillverkas av havre.

Greppa Marknaden -projektets deltagare besökte Euronext-spannmålsbörsen.

Under sommaren ordnades Greppa Marknaden -fältvandringar där man bekantade sig med odlingar i praktiken samt lära sig nya sorter, odlingsmetoder och praktiskt växtskydd. På träffarna diskuterade man också marknadssituationen.

I samarbete med företaget Agritel arrangerade Greppa Marknaden –projektet dessutom en kurs- och studieresa till Frankrike. Rubriken för kursen var *Hantering av prisrisk och hur man använder terminskontrakt inom jordbruket*. Agritel är en ledande aktör i branschen och den enda som erbjuder kurser i Europa i detta ämnesområde anpassat för jordbruk och jordbrukshandel. Syftet med kursen var att lära sig att säkra marginaler och hantera prisrisker, att förstå hur termins- och optionsmarknaderna fungerar samt kopplingen mellan kontantpriser och terminspriser och att skapa och följa prissäkringsstrategier med hjälp av konkreta och pedagogiska exempel.

I anslutning till kursen besökte man också spannmålsbörsen (Euronext). Därutöver gjordes studiebesök till exporthamnen i Rouen samt på ett spannmålsandelslag i Normandiet där man träffade och diskuterar med spannmålsodlare i regionen. På kursen deltog 27 personer.

Projektet är ett samarbete mellan SLF, som administrerar projektet, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund, Nylands Svenska Lantbrukssällskap och Nylands svenska producentförbund. Nylands NTM-central finansierar projektet. Även Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem deltar i finansieringen. Information om projektet och det material som har behandlats på odlarträffarna och seminarierna finns att tillgå på projektets hemsidor (www.slf.fi → projekt).

Gengas ersätter brännolja

Under flera år har en målsättning varit att ta fram en ny teknisk lösning som möjliggör ersättande av brännolja med förgasat trä vid bland annat spannmålstorkning. Här är det fråga om att vidareutveckla den prototyp av *mobil anläggning som producerar (gen) gas av flis* som byggdes under 2014 som ett samarbete mellan SLF, Naturresursinstitutet (Luke) samt Fiskarsin Voima. En projektansökan för det ändamålet lämnades in till NTM-centralen i slutet av augusti 2015 varvid projektet var anhängiggjort och projektarbetet kunde påbörjas på egen risk. Det officiella finansieringsbeslutet från Nylands NTM –central kom senare på våren 2016. Sålunda kunde arbetet med att föra tekniken vidare mot kommersialisering fortsätta under 2016.

Tekniska förbättringar på anläggningen gjordes. Prototypanläggningen kopplades till en flaktork. Ett väderskydd byggdes över torkanläggningen. Testkörningarna fortsatte. Mellan cyklon och filter installerades en värmeväxlare som används för att sänka gastemperaturen innan filtrering. Gasgeneratorn försågs med tre olika valvbräcker versioner och central primärluftstillförsel. Gasbrännarens flamkontroll förbättrades mm.

På basen av testresultaten och en vision om utveckling av anläggningen gjordes en CAD- modell av en ny containerbaserad anläggning. Bl.a. planerades automatisering av flisinmatningen, en mera integrerad förgasningsanläggning inkluderande generator, kylare och filter samt övriga automatiseringar och automatiska styrningar. Arbetet gjordes i samarbete med Fiskarsin Voima och med en diplomingenjörsstuderande från Aalto universitetet.

Detta utvecklingsprojekt har ett flertal gånger nått över den nationella nyhetströskeln i flera medier och har nämnts som exempel på förträffliga projekt på olika utbildningstillfällen.

Some - hot eller möjlighet?

Målsättningen med projektet *Some – hot eller möjlighet?* var att utreda användningsgraden av digitala marknadsföringshjälpmedel och social media bland nyländska producenter. Man ville även kartlägga utvecklingsbehoven, hindren och utmaningarna i användningen av dessa verktyg samt med vilka metoder man bäst kunde tillfredsställa utvecklingsbehoven.

Med hjälp av en elektronisk enkätundersökning, som ca 70 personer svarade på, har man kartlagt användningsgraden och utvecklingsbehoven. Dessutom har det gjorts individuella intervjuer med 10 producenter för att fördjupa förståelsen om utvecklingsbehoven och skapa sig en bild av de metoder som skulle lämpa sig bäst för att tillfredsställa behoven.

Man kan konstatera att användningsgraden, utvecklingsbehoven och kompetensen är mycket varierande bland producenterna. I allmänhet upplevdes användningen av sociala medier att vara lätt, men utmaningarna låg i att få effektivitet i verksamheten och att det upplevdes svårt att göra beslut om vilka medier det lönar sig att använda och hur man ska mäta resultaten på marknadsföringsinsatserna.

Projektet förverkligades i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto och finansierades av Nylands NTM-Central från programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014-2020.

Bli en #digiodlare

På basis av resultaten i enkätundersökningen i *Some – hot eller möjlighet?* –projektet utarbetades under hösten ett nytt två-årigt utbildningsprojekt, *Bli en #digiodlare*. Målsättningen med det projektet är att utbilda producenterna och andra livsmedelsrelate-

Deltagare i projektet Plan B – Matens nya rutt – en ny värdekedja för närmät.

rade företagare i marknadsföring och kommunikation med fokus på some-verktyg samt digital marknadsföring och försäljning. Projektet fick ett positivt finansieringsbeslut i slutet av året. Utbildningsarbetet påbörjas våren 2017. På SLF:s hemsidor finns det mera information om dessa projekt (www.slf.fi → projekt).

Plan B - matens nya rutt - en ny värdekedja för närmät

Målsättningen med projektet *Plan B – matens nya rutt – en ny värdekedja för närmät* är att utreda intresset och möjligheterna till en innovativ värdekedja i direktförsäljningen av olika typer av nyländska primärprodukter och småskaligt vidareförädlade livsmedelsprodukter (lantbruks- och trädgårdsprodukter, fisk, viltprodukter etc.) från flera producenter. Meningen är också att utvärdera hur olika slags produkter lämpar sig för direktförsäljning och vad det krävs av en gemensam logistik och värdekedja för att det ska gå att hantera och tillämpa på olika produkter.

En åtgärd som förverkligades under året 2016 var en inspirationsresa. På hösten deltog 16 personer i en studieresa med temat *Nya affärskoncept för närmät* till Holland. Målet med resan var att kartlägga innovativa affärsmodeller för korta värdekedjor, få inspiration och idéer till arbetet i Finland och för att förstärka nätverksbildning bland producenterna i Nyland. Man bekantade sig med gårdar som utvecklat innovativa sätt att sälja och leverera närmät. Vår holländska samarbetspartner, dvs. Landbygdsnätverket i Holland, gjorde en video om resan. Videon finns på förbundets hemsidor (www.slf.fi → projekt).

Projektet *Plan B* förverkligades i samarbete med ProAgria Keskusten Liitto och finansierades av Nylands NTM-Central från programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014-2020.

Implementera ny trädgårdsrådgivning

I och med arbetsbilden för förbundets utvecklingschef i trädgårdsproduktion har ändrat och det är dyrt att starta upp ny verksamhet, inte minst därför att det är svårt att få förrättningsinkomster i början när verksamheten utvecklas och kompetensen byggs upp, har förbundet projektmedel *för att bygga upp de nya infallsvinklarna i trädgårdsutvecklingschefens arbete*.

Projektet skall göra det lättare för utvecklingschefen att fokusera på företagsledarfrågor och att hjälpa odlarna med marknadsföringen av sina trädgårdsprodukter. Beträffande marknadsföringsåtgärderna kan noteras att det inte direkt är meningen att gå in för att befrämja efterfrågan av inhemska trädgårdsprodukter bland konsumenterna utan att på företagsnivå assistera producenten med att ta ett fastare grepp om sin marknadsföring, göra upp marknadsföringsplan och realisera den i praktiken. Att samarbeta med olika projekt som berör närmät och att fungera som förenande länk mellan producenten och projektet är därvid högaktuellt.

Detta implementeringsprojekt är treårigt och finansieras av Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem.

Utbildning

Förbundets utbildning omfattar utbildning för organisationens personal, fortbildning av jordbrukare och utbildning vid läroinrättningar, i första hand för agrologstuderande. I det här avsnittet berörs också SLF-personalens egen fortutbildning i korthet.

Rådgivarutbildning

I slutet av oktober 2016 arrangerades Rådgivardagar i Vanda. Under dessa dagar sammankommer alla finlandssvenska rådgivare för tvådagars utbildning och social samvaro. Även förbundets styrelse samt 4H:s och Bokföringssällskapets personal deltog. Sammanlagt var 65 personer närvarande. Rådgivardagarna ordnas vanligen vartannat år.

I enlighet med rådgivarnas önskemål lades den här gången största vikten vid sektorspecifika förhandlingar. Rådgivarna inom respektive sektor ser det som värdefullt att träffas och tala om aktuella frågor och utbyta erfarenheter. En annan tyngdpunkt var utnyttjandet av digitala kanaler. Tom Westerén från Brandini Oy Ab talade under rubriken *Hur få det mesta och bästa av digitala kanaler* och Staffan Björkell från Nylands Svenska Lantbrukssällskap berättade hur sällskapet utnyttjar sociala medier.

I övrigt innehöll programmet aktuella frågor. Förbundets ordförande tog upp organisationens utmaningar i framtiden, riksdagsman Thomas Blomqvist talade under rubriken *Finlands och lantbrukets ekonomiska position* och Johan Åberg från Svenska lantbruksproducenternas centralförbund höll en aktuell lantbrukspolitisk översikt.

I de sektorspecifika förhandlingarna under Rådgivardagarna behandlade ekonomirådgivarna bl.a. WebWakka, kommande ändringar i beskattningen år 2017, MinSkog och övriga i sällskapen aktuella frågor. Trädgårdsrådgivarna behandlade ekologisk

Thomas Blomqvist håller sitt anförande på rådgivardagarna i Vanda

trädgårdsproduktion, kvalitetssystem, sociala medier och ny teknik i rådgivningen samt aktuellt från odlingssäsongen 2016 och i sällskapen. Växtodlings-, husdjurs- och eko-rådgivarna hade också eget specifikt program, likaså kontorspersonalen. Förbundets styrelse sammankom också under Rådgivardagarna.

Ekonområdgivarna samlades dessutom i början av året till ett utbildningstillfälle kring aktuella frågor gällande lantbruksbokföring och beskattning. Även Bokförings-sällskapets personal deltog.

Inom energisektorn har förbundet också jobbat med fortutbildning för rådgivare. Det har främst gällt föreläsningar vid flera seminarietillfällen runtom i landet. Eftersom det inte finns andra svenska energirådgivare i landet är målgruppen här de finska rådgivarna.

Utbildning av jordbrukare

Utbildningstillfällen riktade mot jordbrukare är en viktig del av förbundets verksamhet. Speciellt i frågor gällande landsbygdsföretagens företagsledning och ekonomiska frågor. Särskilt kan man notera det kontinuerligt återkommande intresset för information om beskattning och IT-bokföring. I övrigt kan nämnas föreläsningar om bolagsformer, spannmålsmarknaden och -priser, arrende och markpriser, ekonomiska beräkningar på gårdsnivå etc. Kurserna arrangerades i huvudsak av läroinrättningar, producentorganisationer och banker. Även kortare seminariepresentationer hölls bl.a. på temadagar som arrangerades av banker etc.

Ekonomiutvecklingschefen ansvarade för en del av kursen Köttgårdens ekonomi och ledning som är ett utbildningsprojekt för jordbrukare som ordnas av Vasa Universitet. Samarbetet med det utbildningsprojektet fortsätter år 2017.

Inom energisektorn fanns det stor efterfrågan på utbildning för jordbrukare. Sammanlagt har energirådgivaren hållit ett tiotal föreläsningar runtom i landet om aktuella energiteman som värmelösningar, energiinbesparing på gårdar, förgasning av trä, biogasproduktion och om alternativa lösningar för spannmålstorkning. Föredrag har hållits på svenska och finska.

Utvecklingschefen för trädgård höll föreläsningar om ekologisk trädgårdsproduktion på en grundkurs för jordbrukare som vill etablera sig som ekologiska odlare. Kursen arrangerades av ProAgria Etelä-Suomi. Föreläsningar om sociala medier och användning av ny IT-teknologi var också på agendan. Många utbildningstillfällen sker inom ramen för utvecklingsprojekt.

Utbildning vid läroinrättningar

Förbundet och sällskapen är aktivt med i agrologutbildningen i samarbete med Yrkeshögskolan Novia. Utbildningen sker inom ramen för ett ramavtal där man har kommit överens om spelreglerna för denna utbildning. Detta avtal förnyades under år 2016 och gäller nu läsåren 2016/2017 – 2017/2018. Tanken med överenskommelsen är att alla sällskap och förbundet ska följa de allmänna principerna i avtalet men var och en kommer separat överens med skolan om undervisningens ämne och innehåll. Sålunda har förbundet även gjort upp ett separat samarbetsavtal med Yrkeshögskolan Novia för läsåret 2016/2017.

Under år 2016 hade utvecklingschefen i ekonomi hand om en del av den fördjupande ekonomiundervisningen för svenskspråkiga agrologstuderande. Detta inkluderar också handledning av examensarbeten.

Undervisningssamarbetet har även gällt de vuxenutbildningskurser som Yrkeshögskolan Novia har startat vars mål är att de studerande ska avlägga YH agrologexamen. Förbundet har skött en del av företagsekonomiutbildningen och undervisning i beskattningsfrågor.

För rådgivningen och speciellt ekonomirådgivningen är samarbetet med yrkeshögskolan av stor betydelse eftersom man härigenom på ett positivt sätt kan inverka på utbudet av kompetenta agrologer för arbetsuppgifter inom sektorn. Dessutom har en undervisning med hög standard även en positiv effekt på den ekonomiska kunskapen bland de nya landsbygdsföretagarna.

Undervisningen vid Yrkeshögskolan Novia sköts i stor utsträckning av utvecklingschefen i ekonomi men även utvecklingschefen i trädgårdsproduktion, energirådgivaren och direktören håller föreläsningar. Förbundet brukar också få möjlighet att berätta om rådgivningsorganisationen och verksamheten för nya agrologstuderanden på ett årligen återkommande seminarium.

Nämnas kan ytterligare att såväl förbundets energirådgivare som trädgårdsutvecklingschefen även har hållit några lektioner för gymnasie-elever. På agendan stod bl.a. presentation av vattenkraftverk och andra energiformer samt jordbruket och livsmedelsproduktionen i allmänhet med tyngdpunkt på hållbar utveckling.

Personalutbildning

Kontinuerlig fortutbildning är en förutsättning för en hög sakkunskap. Förbundets personal deltar således årligen i ett flertal utbildningstillfällen. Många av dem är ordnade av ProAgria Keskusten Liitto och jord- och skogsbruksministeriet men även kurser, seminarier, temadagar och exkursioner ordnade av andra aktörer ryms med.

I början av år 2016 tog hela rådgivningsorganisationen i bruk ett nytt kundhantlings- och affärsprogram (Mylly). För det ändamålet deltog hela personalen en utbildningsdag i början av januari arrangerad av programleverantören JMTieto. Även Nylands Svenska Lantbrukssällskaps och Finska Hushållningssällskapets anställda deltog i den utbildningsdagen.

Under år 2016 deltog de olika utvecklingscheferna i seminarier och kurser med varierande teman. Seminarierna handlade bl.a. om nordisk matkultur och fostran, Green Care, kvalitetsfrågor, nya affärssystem i trädgårdsproduktionen, olika energirelaterade teman. Dessutom har utvecklingscheferna deltagit i olika fortbildningskurser och -föreläsningar, bl.a. utbildningsdagar för ekonomi-, energi-, trädgårds- och ekorådgivare, fortutbildning om aktuella frilandsodlingsfrågor, riskbedömning i lönsamhetskalkyler vid ladugårdsinvesteringar, bolagiseringsfrågor, beskattning, lantbruksstöd, kommunikationsstrategi, arbetsgivarrollen, användningen av Google analytics m.m.

Utvecklingscheferna deltog också i studieresor utomlands bl.a. till Frankrike (spannmålsmarknaden) och Holland (marknadsföring och försäljning av livsmedel). Energi-rådgivaren har i egenskap av delarrangör och tolk deltagit i studieresor till Österrike (energimässa i Wels) och Tyskland, (Agritechnika i Hannover). I båda studieresorna ingick också energirelaterade besök på gårdar och i företag.

Gårdsbesök i Holland till Veld en Beek, en gård med 40 mjölkande kor, ysteri, bageri och trädgårdsproduktion.

Information och publikationer

Svensk information är viktigt och därför strävar SLF till att vara aktiv i den sektorn. En satsning är att ge ut böcker i publikationsserien *Forskning för framåt* när det finns material som lämpar sig för översättning och utgivning i serien. För utgivningen av publikationer beviljar Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden vid Svenska småbruk och egna hem ett finansiellt understöd.

År 2016 utkom emellertid ingen publikation i *Forskning för framåt* -serien. Däremot utgavs skriften *Växtskydd för åkergrödor 2016*. Växtskyddsboken utnyttjas i den växtskyddsmedelutbildning som sällskapen arrangerar inom ramen för lantbrukets miljöersättning. Målet är att boken skall ges ut på svenska årligen.

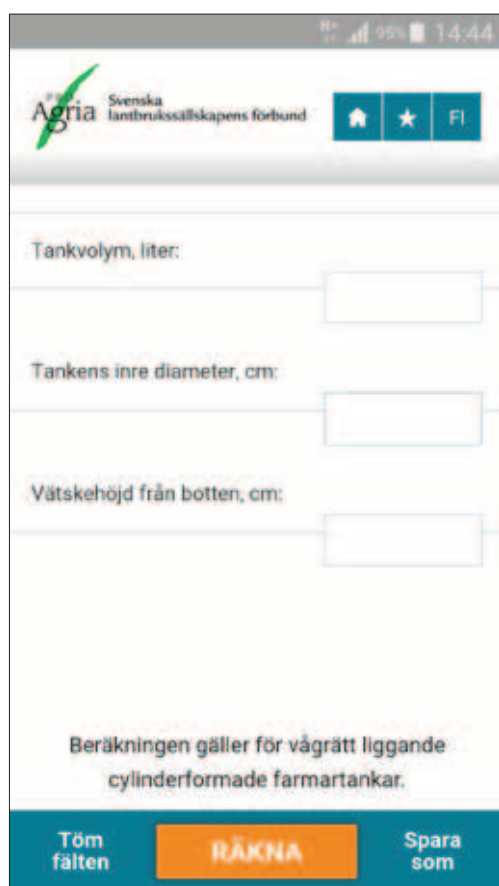
Lantbrukskalendern är volymmässigt förbundets största produkt. *Lantbrukskalender 2017* utgavs i normal ordning i månadsskiftet oktober-november. Rubriken för temadelen var *Traktorn i trafiken*. Avsnittet behandlade bl.a. de nya traktorklasserna, körkortskraven och i vilka situationer det krävs examen på yrkeskompetens. Dessutom ingick reglerna om bränsleavgiften dvs. när motorredskap och traktorer får köras med motorbrännolja. Kalenderns omfattande faktadel innehåller i övrigt matnyttig information om det mesta som är aktuellt i jordbruket. Förbundets hela personal medverkar med att skriva artiklar eller samla material till det.

I samband med kalendern lanserades år 2016 också applikationen *SLF Tank*. De som skaffade kalendern fick tillgång till appen. Med den går det enkelt att räkna ut hur mycket bränsle det finns kvar i en vågrätt liggande cylinderformad farmartank. Ap-

pen kan användas både på svenska och finska, och fungerar med alla operativsystem (Android, IOS, Windows). Nämnas kan att de av förbundet framtagna apparna rönt också intresse bland andra finlandssvenska organisationer, sålunda presenterades utvecklingsarbetet på en workshop i samband med ett seminarium arrangerat av Svenska studieförbundet.

Kalendern och applikationen marknadsfördes bl.a. på webben, via Agrolink och med ett antal tidningsannonser. Kalendern marknadsförs speciellt till blivande jordbrukare bl.a. i samarbete med SLC så att alla SLC-medlemmar som övertar hemgården får en kalender hemskickad och i samarbete med Yrkeshögskolan Novia och Helsingfors Universitet så att första årets lantbruksstuderande får en kalender när de inleder sina studier.

På förbundets webbplats finns information om innehållet i den aktuella kalendern med bl.a. en del smakprov. Där kan man också läsa samtliga temaavsnitt

Mobilapplikationen *SLF Tank*

Lantbrukskalender 2017 och reklamflyvern.

från tidigare kalendrar samt ge respons. På webbplatsen finns också annat informationsmaterial, bl.a. publikationerna *Arbetskydd vid byggprojekt på lantgårdar* och *Sparsam traktorkörning* och allt material som producerats i projektet Greppa Marknaden samt studiematerial om ekologisk produktion.

Förbundets anställda skriver också fackartiklar till olika tidningar. Den mest synliga är den årligen återkommande artikeln med råd inför skattedeklarationen som publiceras i LoA –bilagan. Det är en långvarig tradition som sträcker sig oavbrutet ändå till 1980-talet. Artikeln efterfrågas och läses av framför allt de jordbrukare som gör sin deklaration själv. Energirådgivaren har bidragit i LoA –bilagan med en kolumn om under rubriken *Hur gick det med inmatningstariffsystemet?* och utvecklingschefen för trädgårdsproduktion med artiklar i tidningen Trädgårdsnytt om nya regler för ekologisk produktion och Råd 2020 –systemets möjligheter samt i Puutarha & Kauppa –tidningen om möjligheterna att digitalisera marknadsföringen.

Förbundet sköter även de i varje LoA-bilaga förekommande diagrammen under rubriken: ProAgria Fakta. De belyser aktuella frågor med uppgifter ur rådgivningens databanker. ProAgria Fakta har funnits regelbundet i alla LoA –bilagor under tio år.

Några av förbundets projekt har också synts i olika sammanhang på olika informationskanaler. Nämnas kan att Greppa Marknaden –projektets informationsdag om ren havre uppmärksammades i TV-Nytt på Yle fem –kanalen. Energirådgivarens mobila gengasanläggning har uppmärksammats ett flertal gånger i olika tidningar. Dessutom presenterades de trädgårdsrelaterade projekten vid en monter på Nyländsk Bondedag.

SLF tillhandahåller också material som sällskapen och jordbrukare behöver i sin verksamhet. Det är bl.a. frågan om blanketter för test av växtskyddssprutor, kontobok för manuell bokföring, skiftesanteckningar m.m.

SLF:s nya, responsiva webbplats på WordPress-plattform.

Förbundet erbjuder också översättning av lantbruksrelaterade texter. Under 2016 skötes många översättningsuppdrag för Mtech Digital Solutions (f.d. Lantbrukets Data-central), de flesta i anknytning till programvaror (bl.a. WebWakka, mjölkproduktionsuppföljningen, Min Gård-tjänsten och den nya FarmiDiili-samupphandlingstjänsten med vilken jordbrukare kan konkurrensutsätta inköp av produktionsinsatser). Diverse infobrev, bruksanvisningar och webbtexter översattes också. Dessutom sysselsatte bl.a. följande översättningar under året 2016:

- Kundbrev och blanketter (Eurofins Markkarteringstjänst)
- Produktkatalog (Malmgård Riistasiemen)
- Delar av uppdateringen för boken "Världen förändras – förändras jordbruket?" (Helsingfors Universitet)
- Projektguiden "Arbetarskydd vid byggprojekt på lantgårdar" (ProAgria & Luke)

Översättningarna sköts i huvudsak av informatören. I mån av möjlighet bistår även förbundets övriga personal i översättningsarbetet.

I juni 2016 publicerade förbundet sin förnyade webbplats som varit under arbete en längre tid. Webbplatsen är responsiv, dvs. anpassar sig efter skärmstorleken på den

apparat man använder. I och med övergången till nyare programvara kan nu också var och en i personalen uppdatera och lägga till material på webbsidorna.

På sajten finns också en webbshop vilket förbundet inte tidigare hade. På webbshopen kan man behändigt köpa förbundets avgiftsbelagda publikationer.

Informatören sköter om uppdateringarna på SLF:s webb- och Facebook-sidor, Bokföringssällskapetets webbsidor och sköter leveranser av publikationer och material. SLF fungerar dessutom som informationsförmedlare till lantbruks- och hushållningssällskapen gällande ärenden inom ProAgria-samarbetet.

Bokföringssällskapet

För att på ett effektivt och sakkunnigt sätt kunna erbjuda bokföringstjänster åt landsbygdsföretagarna har förbundet och samtliga lantbruks- och hushållningssällskap ett gemensamt bolag, *Bokföringssällskapet i Finland Ab*. Bolagets affärsidé är att betjäna landsbygdsföretagare i Svenskfinland med heltäckande bokföringsservice.

Bolaget sköter kundernas bokföring, gör upp skattedeklarationer och sköter övriga skatterelaterade ärenden. De flesta uppdragen sköts som kontorsarbete men en del utförs också ute på gårdarna i form av s.k. gårdssekreteraruppdrag.

Det med sällskapen gemensamma bokföringsbolaget har också fört med sig att dialogen och kunskapsutbytet mellan de rådgivare som är involverade är livlig och bidrar till att den befintliga sakkunskapen gränslöst kan utnyttjas i alla regioner.

Personresurserna kan också vid behov användas gränslöst i Svenskfinland. Tack vare det gemensamma bokföringsbolaget kan alltså risker som har att göra med personresurserna minimeras.

Bolaget har en fast verksamhetsplats i Bennäs i norra Österbotten med tre anställda. Inalles har Bokföringssällskapet ungefär 300 kundförhållanden och betjänar både jordbrukare, företagare, föreningar och privatpersoner med bokförings- och skatterådgivningstjänster. Bokföringsuppdrag utförs också fortsättningsvis av förbundets samt sällskapens rådgivare. Verksamheten är stadigt växande.

Bokföringssällskapetets styrelse bestod av Kim Nordling (ordförande), Tina Bäckman-Hägglund, Jörgen Grandell, Henrik Lassas och Meira-Pia Lohiluoma. Peter Österman är bolagets verkställande direktör.

Förutom att SLF administrerar bolaget sköter förbundet en del av kunduppdragen. Deras antal har ökat. Vid sidan om normala lantbruksbokföringsuppdrag sköttes bl.a. affärsbokföring för några föreningar och bolag samt deklaraionsuppdrag för flera gårdar som sköter sin bokföring i egen regi.

Övrigt

I det bostadsbolag där förbundet har sin kontorslokal, Asunto Oy Aedificium Bostads Ab, avslutades på våren 2016 ett omfattande fasadrenoveringsprojekt. Förutom att fasaden förnyades byttes fönstren, taket renoverades och vindens isoleringsmaterial byttes ut. Bostadsbolaget är stort, nästan 5 000 m², vilket gjorde att kostnadsförslaget för renoveringsprojektet var 2,4 milj. euro.

Renoveringsprojektet lyckades över förväntningarna. Tidtabellen höll, med undantag för en liten fördröjning vid starten pga. myndighetsutlåtanden, och kostnadsförslaget underskreds med 200 000 euro. Dessutom kunde planen på att en betydande del av kostnaderna skulle finansieras via försäljning av två bostadslokaler som bostadsbolaget äger förverkligas. Detta innebär att det finansieringsvederlag som uppkommer som en följd av renoveringen är måttligt.

Till en del har renoveringsprojektet inverkat på förbundets verksamhet sommaren/hösten 2015 och vintern/våren 2016. Personalen har fått klara sig utan dagsljus, inpackad i presenningar under en stor del av renoveringsperioden och stundvis har bullernivån varit hög, bl.a. när den gamla väggytan knackades bort. Förbundets direktör, som sitter i bostadsbolagets styrelse, har under året deltagit i ett tiotal möten, allt från regelbundna arbetsplatsmöten till granskningar av hur projektet framskrider.

Husbolagets fasad efter avslutad renovering.

Hur får du tid till det som är väsentligt?

Anlita oss som ekonomiexperter för ditt företag

Vi sköter bokföring och bokslut, skatteplanering, skattedeklarationer samt löneberäkning och fakturering för ditt företag.

Vi samarbetar med lantbruks- och hushållningssällskapen. Kontakta sällskapens rådgivare för bl.a. ekonomiplanering, budgetering och analys av resultaten. Via dem kan man få förslag på åtgärder som hjälper dig att hitta det som behöver utvecklas i fråga om produktionen, insatserna, arbetsmetoderna och kundrelationerna. Allt med målet att förbättra din ekonomi.

Välj den helhet av våra tjänster som bäst stöder din verksamhet.

Tag kontakt redan idag!

Bokföringssällskapet

www.bfs.fi

BOKSLUT

Gemensam balansräkning per 31.12.2016 för Svenska lantbrukssällskapens förbund och Finlands svenska 4H

BALANSRÄKNING 31.12.2016

	SLF	4H	Sammanlagt
AKTIVA			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR			
Materiella tillgångar			
Maskiner och inventarier	4 527,03	2 496,42	7 023,45
Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar			
Aktier och andelar	8 490,62	740,03	9 230,65
Övriga placeringar, värdepapper	25 796,24	1 759,78	27 556,02
	34 286,86	2 499,81	36 786,67
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Lager	17 157,27	7 257,27	24 414,54
	17 157,27	7 257,27	24 414,54
Fordringar			
Försäljningsfordringar	36 374,38	1 226,80	37 601,18
Övriga fordringar	137 332,40	2 668,94	140 001,34
Lånefordringar	4 000,00	6 392,85	
	177 706,78	10 288,59	187 995,37
Kassa och banktillgodohavanden	72 477,69	66 396,46	138 874,15
	306 155,63	88 938,55	395 094,18
PASSIVA			
EGET KAPITAL			
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	48 612,28	51 950,87	100 563,15
Räkenskapsperiodens förlust/vinst	-9 959,28	-17 414,61	-27 373,89
	38 653,00	34 536,26	73 189,26
FRÄMMANDE KAPITAL			
Långfristigt			
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	54 000,00		54 000,00
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	75 000,00		
	129 000,00		
Kortfristigt			
Erhållna förskott	12 000,00	33 618,85	45 618,85
Leverantörsskulder	2 796,69	0,00	2 796,69
Semesterlönereservering	46 259,93	17 587,35	63 847,28
Övriga kortfristiga skulder	77 446,01	3 196,09	80 642,10
	138 502,63	54 402,29	192 904,92
	306 155,63	88 938,55	320 094,18

**Gemensam resultaträkning per 31.12.2016
för Svenska lantbrukssällskapens förbund
och Finlands svenska 4H**

RESULTATRÄKNING 31.12.2016

	SLF	4H	Korrigerig av interna poster	Sammanlagt
ORDINARIE VERKSAMHET				
Intäkter				
Ordinarie statsbidrag	88 900,00	250 500,00		339 400,00
Projektmedel	116 482,18	42 701,12		159 183,30
Övriga intäkter	290 906,59	35 128,91		326 035,50
	496 288,77	328 330,03		824 618,80
Kostnader:				
Personalkostnader	316 380,33	139 505,40		455 885,73
Avskrivningar	1 509,01	832,14		2 341,15
Hyror	8 289,94	11 212,22	-7 866,00	11 636,16
Övriga kostnader	217 433,34	340 326,25		557 759,59
Lagerförändring	272,11	517,24		789,35
	543 884,73	492 393,25	-7 866,00	1 028 411,98
Verksamhetens överskott/underskott	-47 595,96	-164 063,22		-203 793,18
INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Intäkter	35 016,99	2 231,18	-7 866,00	29 382,17
Kostnader	2 579,64			2 579,64
Överskott	32 437,35	2 231,18	-7 866,00	26 802,53
TILLFÖRDA MEDEL				
Intäkter	5 831,00	144 417,43		150 248,43
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Räntekostnader	-631,67	0,00		-631,67
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-9 959,28	-17 414,61		-27 373,89

BALANSRÄKNING 31.12.2016

	2016	2015
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	4 527,03	6 036,04
Placeringar	<u>34 286,86</u>	<u>34 286,86</u>
	38 813,89	40 322,90
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	17 157,27	17 429,38
Långfristiga fordringar		
Övriga lånefordringar	4 000,00	4 000,00
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	36 374,38	20 390,17
Övriga fordringar	137 332,40	25 236,42
Kassa och banktillgodohavanden	<u>72 477,69</u>	<u>84 033,54</u>
	267 341,74	151 089,51
	<u>306 155,63</u>	<u>191 412,41</u>
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	48 612,28	38 820,61
Räkenskapsperiodens resultat	<u>-9 959,28</u>	<u>9 791,67</u>
	38 653,00	48 612,28
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	54 000,00	54 000,00
Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden	<u>75 000,00</u>	
	129 000,00	
Kortfristigt		
Erhållna förskott	12 000,00	3 500,00
Leverantörsskulder	2 796,69	2 529,08
Övriga kortfristiga skulder	<u>123 705,94</u>	<u>82 771,05</u>
	267 502,63	142 800,13
	<u>306 155,63</u>	<u>191 412,41</u>

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2016

	2016	2015
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	88 900,00	102 000,00
Projektmedel	116 482,18	30 088,11
Övriga intäkter	290 906,59	288 808,29
	496 288,77	420 896,40
Kostnader		
Personalkostnader	316 380,33	314 130,90
Avskrivningar	1 509,01	2 012,01
Hyrer	8 289,94	8 779,40
Övriga kostnader	217 433,34	125 062,40
Lagerförändring	272,11	-1 460,22
	543 884,73	448 524,49
Verksamhetens överskott/underskott	-47 595,96	-27 628,09
 INVESTERINGS- OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter	35 016,99	34 923,26
Kostnader	2 579,64	2 787,00
Överskott	32 437,35	32 136,26
 TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	5 831,00	5 831,00
 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
Räntekostnader	-631,67	-547,50
 EXTRAORDINÄRA KOSTNADER		
Övriga extraordinära kostnader		
 RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-9 959,28	9 791,67

BALANSRÄKNING 31.12.2016

	2016	2015
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	2 496,42	3 328,56
Placeringar	2 499,81	2 499,81
	4 996,23	5 828,37
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Lager	7 257,27	7 774,51
Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	1 226,80	1 570,89
Övriga fordringar	680,00	8 198,10
Lånefordringar (Sibbo 4H + Pedersöre 4H)	6 392,85	3 000,00
Fordringar på statsunderstöd, Matskolan	1 988,94	0,00
Kassa och banktillgodohavanden	66 396,46	60 789,55
	83 942,32	81 333,05
	88 938,55	87 161,42
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Resultat från tidigare räkenskapsperioder	51 950,87	49 187,35
Räkenskapsperiodens resultat	-17 414,61	2 763,52
	34 536,26	51 950,87
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Erhållna förskott	33 618,85	9 736,28
Leverantörsskulder	0,00	0,00
Övriga kortfristiga skulder	20 783,44	25 474,27
	54 402,29	35 210,55
	88 938,55	87 161,42

RESULTATRÄKNING 1.1.-31.12.2016

	2016	2015
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter		
Ordinarie statsbidrag	250 500,00	267 000,00
Extra statsbidrag för Matskolan	42 701,12	34 208,62
Övriga intäkter	35 128,91	50 563,09
	328 330,03	351 771,71
Kostnader		
Personalkostnader	139 505,40	156 444,35
Avskrivningar	832,14	1 109,52
Hyror	11 212,22	11 363,38
Övriga kostnader	340 326,25	384 169,90
Lagerförändring	517,24	1 142,86
	492 393,25	554 230,01
Verksamhetens överskott/underskott	-164 063,22	-202 458,30
 INVESTERINGS - OCH FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Intäkter/Kostnader	2 231,18	2 096,93
Överskott	2 231,18	2 096,93
 TILLFÖRDA MEDEL		
Intäkter	144 417,43	203 124,89
 RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-17 414,61	2 763,52

HENRIK FRÖJDMAN REVISIONSBYRÅ AB
TILINTARKASTUSTOIMISTO OY

Revisionsberättelse

Till Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s årsmöte

Ja har granskat Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f.:s bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för perioden 1.1.2016 – 31.12.2016. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet för Svenska Lantbrukssällskapens förbund r.f. och för Finlands svenska 4 H samt av generalbokslut, som är en sammanställning av de två boksluten.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Revisorn skall utföra revisionen enligt god revisionssed i Finland och utgående från detta ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen. God revisionssed förutsätter att yrkesetiska principer iakttas och att revisionen planeras och utförs så att man uppnår en rimlig säkerhet om att bokslutet och verksamhetsberättelsen inte innehåller väsentliga felaktigheter och att medlemmarna i styrelsen och verkställande direktören har handlat i enlighet med föreningslagen. Med revisionsåtgärderna vill man försäkra sig om att de belopp och den övriga information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen är riktiga. Valet av åtgärder grundar sig på revisorns omdöme och bedömning av risken för att bokslutet innehåller en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid planeringen av nödvändiga granskningsåtgärder beaktas även den interna kontrollen som inverkar på upprättandet av presentationen för bokslutet. Därutöver bedöms bokslutets och verksamhetsberättelsens allmänna form, principerna för upprättandet av bokslutet samt de uppskattningar som ledningen gjort vid upprättandet av bokslutet. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Finland. Enligt min mening har jag utfört tillräckligt med granskningsåtgärder för mitt utlåtande.

Utlåtande

Enligt min mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om föreningens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättandet av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen är förenliga med uppgifterna i bokslutet. Statsunderstödet har använts i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet samt de uppgifter, som lämnats till jord- och skogsbruksministeriet om användningen av statsunderstödet, stämmer överens med sammanslutningens bokföring.

Helsingfors, den 28. mars 2017

Henrik Fröjdman, CGR

FINLANDS SVENSKA 4H

Årsberättelse 2016 - 87:e verksamhetsåret

Verksamhetsledarens översikt

Allmänt

Finlands svenska 4H har verkat sedan 1929. Syftet med verksamheten är, att hos ungdomar väcka intresse för landsbygden och fostra till företagsamhet. Finlands svenska 4H fungerar som en självständig avdelning inom Svenska lantbrukssällskapens förbund rf.

Verksamhetsårets tyngdpunkter har varit aktivt medborgarskap, skog och miljö samt nordisk tillhörighet. Föreningarna har producerat aktiviteter i enlighet med Tre steg till arbetslivet - modellen omfattande gruppverksamhet, kurs- och sysselsättningsverksamhet samt aktiviteter för främjande av företagande.

Verksamhetsåret 2016

I Österbotten verkar 11 föreningar, i södra Finland 7 föreningar och på Åland en förening, nämnd 4H distrikt. Totala antalet medlemmar var vid utgången av verksamhetsåret 3 933 varav 3 769 var ungdomsmedlemmar. Medlemsantalet har sjunkit med 81.

Under verksamhetsåret genomfördes 1 368 klubbtilfällen med 15 707 deltagare och 1 657 kurslektioner med 4 960 deltagare. Föreningarna förmedlade 4 577 arbetstimmar till ungdomarna och barnen genomförde 408 egenuppgifter. Totalt 806 lägerdygn arrangerades och 5 medlemmar deltog på ett internationellt evenemang. Säckinsamlingen inbringade 77 751 kg plast. Inom projektet Vår gemensamma vardag arrangerar totalt 23 svensk- och finskspråkiga föreningar klubbbyten.

FS4H ekonomi

FS4H visade ett underskott på 17 414,61 euro vilket dras från det egna kapitalet från föregående år. Det egna kapitalet vid årets slut är 34 536,26 euro.

Inför verksamhetsåret 2016 skars statsstödet med totalt 16 500 euro. Det utbetalade statsbidraget till lokalföreningarna och Svenska Österbottens 4H-distrikt var 146 000 euro, samma som föregående år. Gängse värde på långfristiga placeringar var 62 975,72 euro per 31.12 2016.

Administration

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning: Mats Nylund, ordförande, Annika Björk, viceordförande, Susann Rabb, Jaana Ojanen, Tryggve Isaksson, Kim Nordling och Camilla Wahlsten. Harriet Sundholm har deltagit i styrelsens arbete så som sakkunnig. Styrelsen har sammankommit tre gånger.

Såsom verksamhetsledare fungerade Camilla Wahlsten.

Kommande utveckling

Finlands svenska 4H arbetar utgående från ett resultatavtal med jord- och skogsbruksministeriet för 2017.

Fokus läggs fortsättningsvis vid att stabilisera föreningarnas verksamhetsförutsättningar bl.a. genom enkla projekt i linje med verksamheten. Centralkansliets personal tillhandahåller närstöd till föreningarna enligt eget kompetensområde. Under året framtas och sätts den finlandssvenska 4H-verksamhetens strategi för synlighet på social media.

Nya riktlinjer för medlemskap och prova-på medlemskap antas och mätarna för verksamheten revideras och godkänns.

Finlands svenska 4H uppmärksammar Finlands 100 års jubileum med ett Finland 100 år tillsammans evenemang i november. Barnens dag samlar ett hundratal barn till gemensam fest i Tammerfors.

April 2017
Camilla Wahlsten
verksamhetsledare

Styrelsen för Finlands svenska 4H 2016: (från vänster) Jaana Ojanen, Kim Nordling, Susann Rabb, Mats Nylund och Annika Björk.

4H-verksamhetens lokala omfattning

Under Finlands svenska 4H:s 87:e verksamhetsår hade följande 4H-föreningar verksamhet:

Nyland	5 föreningar: Borgå, Ingå, Raseborg, Sibbo och Östnyland.
Åboland	2 föreningar: Kimitoön och Pargas
Österbotten	12 föreningar: Botnia, Karleby, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Larsmo, Malax-Petalax-Bergö, Nykarleby, Närpes, Pedersörenejden och Vörånejden.
Åland	Ålands 4H-distrikt

FS4H har verksamhet i 36 kommuner: 6 kommuner i Nyland, 2 i Egentliga Finland, 12 i Österbotten och 16 kommuner på Åland.

4H verksamhetsledarna

Inom Svenska Österbottens 4H-distrikt arbetade under året 11 verksamhetsledare samt 3 instruktörer lokalt. I södra Finland arbetade 7 verksamhetsledare och inom Ålands 4H-distrikt en verksamhetsledare, en föreståndare för 4H-gården samt 2 instruktörer. Totala antalet årsverken uppgick till 15,28.

4H medlemmarna

Medlemskåren bestod av sammanlagt 3 957 medlemmar varav ungdomsmedlemmarnas antal uppgick till 3 789. 34 % av medlemmarna var pojkar.

Medlemmar	2013	2014	2015	2016 (fasta Finland)	2016 (Åland)	2016 Totalt
Flickor	2412	2572	2 502	2 244	247	2 491
Pojkar	1384	1381	1 348	1 204	94	1 298
Unga totalt	3796	3953	3 850	3 448	341	3 789
Vuxna	281	248	191	123	45	168
Medl. totalt	4077	4201	4 041	3 571	386	3 957

Medlemsorganisationer

Enligt reglementet för Finlands svenska 4H handhas ledningen av 4H-verksamheten av SLF. 4H-verksamheten utövas av förbundet under medverkan av lantbruks- och hushållningssällskapen och andra intresserade organisationer.

Finlands svenska 4H hade under året fem medlemsorganisationer: Finska Hushållningssällskapet, Nylands Svenska Lantbrukssällskap, Österbottens Svenska Lantbrukssällskap, Mannerheims Barnskyddsförbund och Svenska småbruk och egna hem Ab.

Ungdomsarbetet

Tre steg till arbetslivet

Det praktiska ungdomsarbetet sammanfattas i modellen ”Tre steg till arbetslivet”.

Under året har aktivt medborgarskap, skog och miljö samt nordisk tillhörighet ingått som teman i verksamheten.

Steg ett: Gruppverksamheten

Gruppverksamheten riktar sig i första hand till medlemmar i åldern 7-12 år och omfattar klubbverksamhet och gruppinstruktioner, egenuppgifter, läger samt tävlingar.

Klubbverksamheten är en av grundbultarna i 4H-verksamheten och når barn i kommunernas alla byar. I klubbverksamheten lär sig barnet social samverkan och nyfikenhet väcks genom att göra och lära.

Klubbverksamheten och gruppverksamheten 2016, resultat:

	Målsättning	Resultat
Antal klubbar/gruppinstruktioner	1 000	1 368
Antal deltagare	9 000	15 707

Finlands svenska 4H:s arbetslivsfostran omfattar egenuppgifterna för barn i åldern 7-12 och direkt förmedling av arbetsuppgifter för medlemmar i åldern 13 och äldre. Egenuppgifterna intresserar inte i vid utsträckning medlemmarna men i vissa föreningar är de en mycket viktig sommaraktivitet.

Egenuppgifter 2016, resultat:

	Målsättning	Resultat
Antal	700	408
Rådgivningsbesök	200	164

Lägerverksamheten har varit omfattande under året. Österbottens föreningar har med assistens av Österbottens distrikt planerat och arrangerat ett läger i Malax och ett i Larsmo. I södra Finland har distriktslägret arrangerats av centralkansliets personal i samarbete med lokalföreningarna Ingå 4H och Raseborg 4H. Utöver distriktsläger arrangerar föreningarna egna läger så som miniläger och fiskläger. Lägerverksamheten är en viktig del av 4H-miljöarbetet. Alla läger omfattar även temat natur och miljö.

Lägerverksamheten 2016, resultat:

	Målsättning	Resultat
Lägerdygn	800	806

Tävlingsverksamheten har omfattat solrostävling, skogsfärdighetstävlingar, naturstigtävlingar samt sociala media tävlingen #meraskog.

Steg två: Kursverksamhet och sysselsättning

Kursverksamheten har tydligare kopplats ihop med utvecklandet av ungas arbetslivsfärdigheter. Inom kurshelheten Körkortet till arbetslivet får den unga lära sig om arbetslivets spelregler bl.a. arbetstagarens rättigheter och skyldigheter samt träna sig i uppgörande av arbetsansökan, kundbemötande osv. År 2016 har OP sponsorerat ungas deltagande i Körkortet till arbetslivet-kurserna.

De tematiska kurserna lär deltagarna praktiska färdigheter och förbereder deltagare för olika arbetsuppgifter från lokalsamhället. Vår kursverksamhet har under året omfattat kurshelheter bestående av 20 lektioner uppdelade på fyra till fem olika moduler. Våra tematiska kurser är: 4H i Skogen, 4H i Trädgården, 4H i Hemmet, 4H-Fotografen, 4H-Klubbledaren, 4H-Barnvaktaren och 4H-Dogsitter.

	Målsättning	Resultat
Antal lektioner	2 600	1 657
Deltagare	5 000	4 960

Nedan fördelningen av kurslektioner mellan olika tyngdpunktsområden. Kursverksamheten återspeglar utbudet av småjobb i lokalsamhället. Ungdomarna anlitas mycket för hushållssysslor så som städning och fönstertvätt (4H i Hemmet) men även för trädgårdsjobb (4H i Trädgården) såsom lövkattning och gräsklippning.

Tyngdpunktsområde	Andel av lektioner	Andel av deltagare
Hushåll	35 %	55 %
Djur, natur och miljö	24 %	15 %
Skog, växtodling och trädgård	17 %	14 %
Hantverk	11 %	9 %
Företag och ledarskap	4 %	1 %
Teknik & maskin	4 %	3 %
Övrigt	5 %	3 %

Arbetsförmedlingen

11 föreningar arrangerar förmedling av arbetstillfällen. Under verksamhetsåret har ca 120 ungdomar varit i anställningsförhållande till föreningarna och värdet av förmedlade arbetstimmar uppgår till 69 000 euro. Utbetalade löner till ungdomarna uppgår till drygt 50 000 euro. På lönepotten tillkommer arbetsgivarens lagstadgade avgifter.

Förmedlade arbetstimmar 2016

Målsättning, antal förmedlade arbetsuppgifter	Antal arbetstimmar	Helårsverke
6 000	4 577	2,69

Steg tre: De ungas företag – 4H-företaget

4H-företaget är ett övningsföretag där den som redan tidigare varit med i den sysselsättande verksamheten kan prova på att sköta olika uppgifter så som egenföretagare. Föreningarnas verksamhetsledare fungerar som handledare för 4H-företagarna.

Verksamheten är i uppstartningsskedet. Under året har 5 sommarföretagare varit verksamma.

Övrigt ungdomsarbete

Prioriterade teman år 2016 var miljöarbete, internationell verksamhet samt ett aktivt medborgarskap.

Miljöarbete

Finlands svenska 4H, Suomen 4H liitto och de lokala 4H-föreningarna arrangerade säckinsamlingen Rejäl handling, vilken pågick under perioden 15.5 – 31.7. Säckinsamlingens huvudfinansiär var Yara Suomi Oy.

Lägerverksamheten är ett led av Finlands svenska 4H:s miljöarbete. Under lägren vistas barn och ungdomar ute i naturen och lär sig om naturens mångfald genom olika miljöanknutna aktiviteter bl.a. naturstig, skogsfärdighetsövningar och vildmarkskunskap. Under år 2016 arrangerades ett distriktsläger i södra Finland, ett i Österbotten samt ett på Åland. Dessutom arrangerade flera föreningar egna läger.

Under året har vi sett på nya produkter för vårt miljöarbete. Som ett led i detta, arrangerades två 4H i Skogen kurser, en i Kronoby och en på Västankvarn i Ingå.

Resultatet av miljöarbetet 2016

	Målsättning	Resultat
Säckinsamling	60 000 kg	77 751 kg
Lägerdygn	700	806
Regionala skogskurser	2	2

Internationell verksamhet

Finlands svenska 4H är medlem i Nordisk Samorganisation för Ungdomsarbete och deltar i organisationens program. Organisationen ordnar program för åldersgruppen 14 år och äldre.

I Nordisk ungdomsvecka 7-14.8 i Halland, Sverige deltog 4 medlemmar från FS4H: Johanna Österholm, Ida-Maria Aalto, Lina-Lotta Kavander och Malena Eklöf.

I det nordiska seminariet "Ungdom, trivsel och organisationsliv" som arrangerades i Köpenhamn 1-2.9 deltog en 4H medlem, Sara Flöjer.

Finlands svenska 4H är medlem i Rural Youth Europe och deltar i deras program. Programmet riktar sig till ungdomar över 18 år. Under verksamhetsåret hade FS4H ingen deltagare på RYE evenemang.

En FS4H medlem, Cecilia Granlund (Malax), deltog i grupputbyte till Kanada under två veckor sommaren 2016.

Resultat internationell verksamhet 2016

	Målsättning	Resultat
Antal deltagare	15	6

Projekt fostrar till aktivt medborgarskap

FS4H driver avgränsade projekt för att testa och utveckla nya aktiviteter. Dessutom bör projekten vara sådana att de främjar deltagarens aktiva medborgarskap.

Matskolan

Matskolans idé är att visa deltagarna matens väg från jord till bord och att lära barn och unga vikten av hälsosam kost och motion på ett självaktiverande, roligt och lärorikt sätt.

År 2016 är det sista året som matskolan arrangeras med offentligt stöd. Häfter är tanken att matskolan är självbärande.

Resultat matskolan 2016

	Målsättning	Resultat
FS4H, antal	20	16
Suomen4H, antal	30	25
Hela projektet, antal	50	41

Projekt Vår gemensamma vardag

I slutet av år 2015 beviljades FS4H stöd för projektet Ung på svenska. Projekttiden sträcker sig från september 2015 till december 2017. Projektet skapar mötesarenor för svenskspråkiga och finskspråkiga 4H barn. År 2015 startade projektet genom att 11 föreningspar bildades - en svenskspråkig- och en finskspråkig förening. Dessa föreningspar genomförde under år 2016 totalt ca 55 klubbträffar med ca 140 barn och 46 vuxna. Förutom föreningsparens verksamhet arrangerade Östnylands 4H en tvåspråkig klubb i Isnäs. Projektet har fått mycket höga betyg av deltagande föreningar.

Finlands svenska 4H leder projektet. Samarbetsparter är Suomen 4H-liitto, Föreningen Pohjola-Norden samt språkbadsenheten vid Vasa universitet.

YEP gruppen och projekt Barnens dag

YEP gruppen är en nationell ungdomsgrupp inom FS4H och samlar 4H-medlemmar i åldern 14 och äldre. YEP gruppen har en plats i Finlands svenska 4H:s arbetsutskott för att bereda ungdomarna en möjlighet att delta i beslutsfattandet på central nivå. YEPs representant i arbetsutskottet har varit Emma Silén.

Under året har försök gjorts för att samla fler unga kring YEP. Projektet Barnens dag är ett endags evenemang i november 2017 för alla barn som deltagit i projektet Vår gemensamma vardag. I slutet av året samlades intresserade unga till ett första möte kring Barnens dag. Dessa unga ansvarar för planering och genomförande av Barnens dag 2017.

Verksamhet inom projektet Vår gemensamma vardag.

Stödfunktioner

Centralkansliets aktiviteter syftar i första hand till att stöda föreningarna i deras ungdomsarbete. Under året har det stödjande arbetet fokuserat på

- Kommunikation
- 4H-ungdomsarbetet i centrum

Kommunikation

Den interna kommunikationen har under verksamhetsåret varit snabb och i rätt tid. Den externa kommunikationen har genomgått stora förändringar och utvecklats kraftigt.

Intern kommunikation

Intranätet är den viktigaste kanalen för information från centralkansliet till föreningarna. För en tvåvägs kommunikation används Facebooks slutna grupper. Verksamhetsledardagarna (vår och höst) samt föreningarnas sommarträff har viktig funktion när vi utvecklar dialogen inom organisationen.

Extern kommunikation

4H-bladet utkom med sin 66:e årgång omfattande ett nummer. 4H-bladet avslutades i april.

Webbsidan har under året varit det viktigaste externa kommunikationsverktyget. En ny, mer mobilvänlig, webbsida lanserades under våren och föreningarnas nya webbsidor stod klara i början av hösten.

I maj genomfördes kampanjen #Ready 4 work för att lyfta upp 4H:s sysselsättande verksamhet för unga. Kampanjen fick synlighet i media.

I september fördes kampanj kring FS4H:s skogliga verksamhet bl.a. genom Instagram-tävlingen #meraskog.

Under året har organisationen provat på betalda Facebook-kampanjer och erfarenheterna har varit goda.

Styrelsen tillsatte på sitt möte i oktober ett kommunikationsutskott som skall leda arbetet med FS4H:s kommunikation. Utskottets medlemmar är Kati Källman (Korsholm), Katarina Stolt (Borgå) och Nora Backlund (YEP). Sammanställare och sekreterare för utskottet är Petra Ingo (informatör).

4H-ungdomsarbetet i centrum

Centralkansliet har under året jobbat för att föreningarnas tillbudsstående arbetstid i så stor utsträckning som möjligt skall läggas på verksamhet för barn och unga. Aktiviteterna har koncentrerats till utvecklandet av närstödet, utbildningsinsatser samt finansiering.

Utvecklandet av närstödet

Syftet med utvecklandet av närstödet har varit att ge bättre stöd till föreningarna i dessas produktion av verksamhet. Föreningarnas verksamhet kan indelas i tre helheter:

- 1) verksamheten för barn dvs. gruppverksamheten – informatörens ansvarsområde
- 2) verksamhet för unga dvs. kurser, sysselsättning och företag – utbildningsansvarigas ansvarsområde
- 3) föreningens ekonomi och administration samt arbetsgivarfunktioner – verksamhetsledarens ansvarsområde

Dessa verksamhetshelheter fördelades på centralkansliets personal. Denna uppdelning av ansvaret har gett centralkansliets personal möjlighet att fördjupa sitt kunnande, snappa upp idéer och tankar från föreningarna till goda projekt samt utveckla nätverk utanför den egna organisationen i dessa frågor. Samtidigt har föreningarna fått ett bollplank, snabb service och troligen även en förenklad administration. Distriktstänket som hittills genomsyrat organisationen har frångåtts.

Utbildningsinsatser

FS4H har tillsammans med Optima i Jakobstad planerat en teamledarutbildning för föreningarnas anställda. Utbildningen omfattar ett och ett halvt år när- och distansstudier. Utbildningen genomförs som läroavtalsutbildning. I utbildningen deltar 10 anställda.

Centralkansliets personal avlägger till och med utgången av år 2017 en specialyrkesexamen inom ledarskap. Utbildningen genomförs som läroavtalsutbildning och omfattar såväl när- som distansstudier. Utbildningsanordnare är Rastor, Helsingfors.

- Verksamhetsledardagarna arrangerades 30-31.3 i Tammerfors på temat "Social kompetens, mål och motivation". Som föreläsare fungerade Ann-Louise Strengell, Optima samt Stefan Fagerlund, Base Camp Kronoby.
- Den 24.8 arrangerades föreningsträff i Tammerfors för FS4H:s styrelse och föreningarnas presidium jämte verksamhetsledare. Träffen lockade närmare 30 deltagare så, att alla förutom fyra föreningar närvarade. Under dagen diskuterades under ledning av Sebastian Gripenberg, SFV bildning, temat "Föreningen som arbetsgivare – verksamhetsledaren som arbetstagare".
- Höstens utbildningsdagar för föreningarnas anställda arrangerades 12-13.10 i Tammerfors på temat "Företagande, ekonomiskt tänkande samt praktiskt projektarbete". Som föreläsare fungerade Christer Käld, konsult i ledarskap samt Harriet Henricsson, utvecklingskonsult.
- Den 22.11 arrangerades i Tammerfors en utbildnings- och planeringsdag för projektet Vår gemensamma vardag.

Organisationen och personal

Finlands svenska 4H:s styrelse leds av ordförande, riksdagsledamot Mats Nylund. Övriga medlemmar har varit: Annika Björk, vice-ordförande, Susann Rabb, Tryggve Isaksson, Jaana Ojanen, Kim Nordling samt Camilla Wahlsten, sekreterare. Styrelsen har sammanträtt 3 gånger.

Camilla Wahlsten har fungerat som verksamhetsledare, Harriet Sundholm har ansvarat för utbildnings- och utvecklingsfrågorna, Petra Ingo har fungerat som informatör samt Carola Käenmäki har ansvarat för de administrativa funktionerna fram till och med den 30.4. Från och med den 1.5 har Harriet Sundholm ansvarat för den löpande bokföringen medan Camilla Wahlsten ansvarat för penningtrafiken och ekonomiförvaltningen.

Personalen är stationerad i Helsingfors förutom Harriet Sundholm som är stationerad vid organisationens kansli i Vasa.

Premieringar och utmärkelsetecken

Till "årets 4H-medlem" inom Finlands svenska 4H utsågs Sara Flöijer från Malax-Petalax-Bergö 4H.

Till "årets ledare 2016" inom FS4H utsågs Ann-Kristin Nyberg från Sibbo 4H.

Årets 4H-ledare Ann-Kristin Nyberg.

Årets 4H-medlem Sara Flöijer.

Eftermiddagsklubbar

Botnia 4H har hållit eftermiddagsklubbar för skolelever delvis med specialanslag från Brita Maria Renlunds stiftelse.

Finansieringen

Det ordinarie statsunderstödet från Jord- och Skogsbruksministeriet uppgick till 250 500 euro, 16 500 euro mindre än året innan.

Matskolan projektet stöddes av Jord- och skogsbruksministeriet, Kvalitetskedjan med ca 170 000 euro. Finlands svenska 4Hs andel av stödet uppgick till drygt 42 000 euro.

Finlands svenska 4H har samarbetat med Svenska Studieccentralen vad gäller all vår kursverksamhet.

Av följande privata stiftelser, fonder och föreningar har mottagits stöd för 4H arbetet: Svenska kulturfonden, Brita Maria Renlund, Henry Ford stiftelsen, Svenska småbruk och egna hems undervisningsfond, Föreningen för främjandet av huslig utbildning, Folke Bernadotte, Föreningen för skogskultur, Konstsamfundet, von Frenckells stiftelse, samt Stiftelsen till förmån för Finlands svenska kvinnor.

Av bidragen har en stor del betalats ut till föreningarna eller medlemmarna.

Statsunderstödet till 4H föreningarna utgjorde 146 000 euro. Lokalt har 4H-verksamheten fått ekonomiska bidrag av banker, affärsföretag och olika organisationer. Mest har dock de kommunala anslagen betytt, tillsammans med statsstödet. De uppgick till 140 780 euro, vilket är en minskning med ca 6 000 euro av de kommunala anslagen i jämförelse med år 2015.

Tack

Finlands svenska 4H tackar alla som understött 4H-verksamheten under året.

Kommunalt bidrag 2016

4H-FÖRENING	2016	2015	2014
BOTNIA	8 500	11 000	14 000
KARLEBY	10 518	10 518	10 478
KORSHOLM	18 000	18 000	18 040
KORSNÄS	2 000	2 000	2 500
KRISTINESTAD	1 200	1 800	10 300
LARSMO	6 150	5 150	5 150
MALAX	13 000	13 000	10 300
NYKARLEBY	6 500	6 500	6 500
NÄRPES	23 554	26 484	22 000
PEDERSÖRE	20 000	20 000	20 000
VÖRÅNEJDEN	9 250	10 310	9 650
BORGÅ	3 000	3 800	3 000
INGÅ	1 300	250	2 000
SIBBO	8 184	6 610	8 498
RASEBORG	0	0	0
ÖSTNYLAND	5 224	5 163	5 217
PARGAS	4 400	4 500	4 000
KIMITOÖN	0	1 186	1 422
HELA LANDET	140 780	146 771	153 755

Finlands svenska 4H:s årsstatistik 2016 (Fastlandsfinland)

	Rådg. pers. timmar	Medl. <29år	Arbete o egen uppg			Kurser		instr.		Miljö		Organisation		Års verk
			Egen uppg	Hem besök	Euron	Kurs lektion	Delt	Antal	Delt	Läger dygn	Säckar kg	Delt intern verks	Hemsi da	
Pedersöre	1846	175	66	18	65	140	315	53	884	8	2176	0	1	1,09
Botnia	2583	213	105	85	0	126	242	145	1352	13	0	0	1	1,52
Malax	1657	139	61	0	0	104	439	55	520	116	3976	1	1	0,97
Larsmo	1033	113	89	0	0	34	208	94	378	109	0	0	1	0,61
Korsholm	3060	574	52	0	0	163	337	213	1955	126	4308	0	1	1,80
Vörånejden	1963	155	4	0	2700	38	87	55	703	59	4530	0	1	1,15
Närpes	1081	188	141	0	4867	170	715	27	1243	27	24708	0	1	0,64
Karleby	1499	172	30	49	0	0	0	101	686	0	0	0	1	0,88
Nykarleby	1079	209	35	10	500	63	344	15	1001	0	336	0	1	0,63
Kristinestad	715	11	0	0	251	21	79	35	233	12	5137	0	1	0,42
Korsnäs	655	165	9	0	0	98	200	9	92	9	0	0	1	0,39
Österbottens 4H-d														
Borgå	781	84	105	0	0	91	288	10	218	84	1891	0	1	0,46
Ingå	1431	124	5	2	2391	125	375	87	1157	38	5977	0	1	0,84
Kimito	941	129	13	0	307	77	239	72	1172	42	8100	0	1	0,55
Pargas	1704	231	42	0	1859	63	165	109	785	40	2840	0	1	1,00
Raseborg	1345	254	3	0	0	151	509	77	1081	17	3966	0	1	0,79
Sibbo	1315	196	405	0	15334	113	258	105	1252	72	2880	0	1	0,77
Östnyland	1289	296	159	0	1681	80	160	106	995	34	6925	4	1	0,76
	25 977	3 428	1 324	164	29 955	1 657	4 960	1 368	15 707	806	77 750	5	18	15,28

Svenska lantbrukssällskapens förbund

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

tel. 09 135 1035, fax 09 135 1653

www.slf.fi

www.bfs.fi

www.facebook.com/proagriaslf

Finlands svenska 4H

Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 HELSINGFORS

tel. 09 135 1235, fax 09 135 1653

www.fs4h.fi